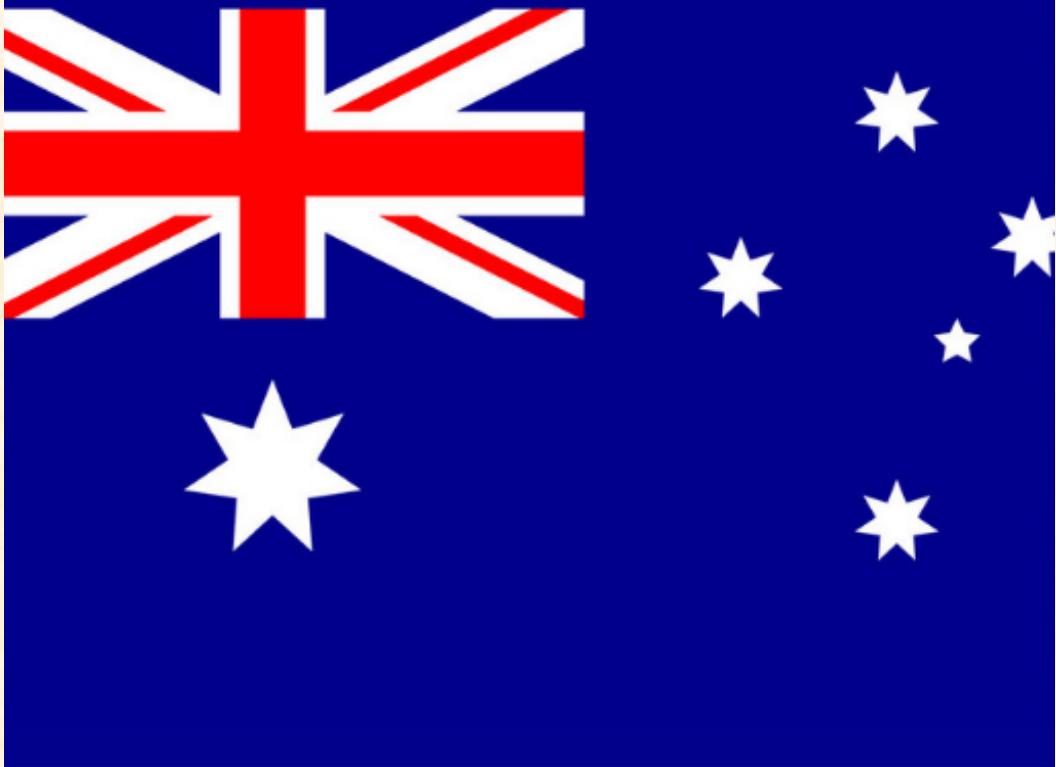

ਪਰਵਾਸ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ

parvasggn@gmail.com, 09187290-80250, 09195010-27522

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਪਰਵਾਸ ਦਾ 16ਵਾਂ ਅੰਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ,
ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵਿੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਸਿਡਨੀ), ਸ. ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ (ਮੈਂਬਰ ਕੌਸਲ)
ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਲੇਖਕ (ਯੂ. ਕੇ.) ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਪਰਵਾਸ

(ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ)

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ
ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ

ਪ੍ਰੀ. ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸੰਪਾਦਕ

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ

ਉਪ-ਸੰਪਾਦਕ

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੂਆ

ਸਹਿਯੋਗੀ (ਭਾਰਤ)

ਸਹਿਯੋਗੀ (ਵਿਦੇਸ਼)

ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਸੁਖੀ ਬਾਠ (ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਕੈਨੇਡਾ)

+919872631199

+16045064426

ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ

ਪ੍ਰੋ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ)

+919815100791

+16047658417

ਡਾ. ਵਨੀਤਾ (ਦਿੱਲੀ)

ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ (ਆਸਟਰੋਲੀਆ)

+919811323640

+61410584302

ਡਾ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ (ਯੂ. ਕੇ.)

+918146565014

+447491073808

ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

ਕਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਅਮਰੀਕਾ)

+919417194812

+19253130281

ਡਾ. ਮੁਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ (ਕੈਨੇਡਾ)

+917837901025

+17789080914

ਸਹਿ-ਸੰਪਾਦਕ (ਤਕਨੀਕੀ): ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ +919465642568

ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਲੇਖ

7-13

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਹਿਤ ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

14-38

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਸੈਂਟਰ ਸਿਫਲੀ

ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬਿਸਥੇਨ

ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਸਾਉਥ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਸਿਫਲੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ

39-67

ਸੱਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ

68-76

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ

ਡਾ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ

ਸਰਗਰਮੀਆਂ

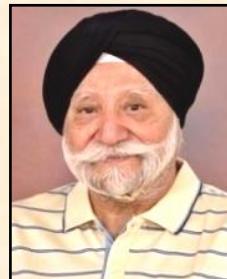
77-89

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੇ ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਗਿਣਾਤਮਕ ਤੇ ਗੁਣਾਤਮਕ ਪੱਖਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਹਿਤ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪਰਵਾਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਇਸ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪਰੋਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਰਾਬਤਾ/ਤਾਲਮੇਲ ਉਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਅੱਠ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਅਤੇ 70 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਵਾਕਫ਼ੀਅਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਗਲੇਰੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਬਿਓਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਉਪਰਲੇ ਲਈ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਕੀਤਾ।

ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ (ਡਾ.)
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ

ੴ-ਮਾਸਿਕ ਪਰਚਾ ਪਰਵਾਸ, ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ, ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਅਕਾਦਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕਾਲਜ ਅੰਦਰ 2011 ਤੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੁੱਲਕਣ, ਪ੍ਰਸਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਤੇ ਪਰਖ ਪੜ੍ਹੋਲ ਕੀਤੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਡਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਜ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਦੇ ਨਿਭਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਚਰਚਾ, ਵੈਬੀਨਾਰ, ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ, ਪੁਸਤਕ ਰੀਵਿਊ ਅਤੇ ਫੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਛਪਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲਿਖਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਸਾਡਾ ਸਪਸ਼ਟ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

‘ਪਰਵਾਸ’ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਰੇ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਚੈਕਕ ਰਾਹੀਂ ਆਰਥਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਅਗਵਾਈ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਲਾਲਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਕੇਂਦਰ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ

8729080250

ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ

9501027522

ਈਮੇਲ: parvasggn@gmail.com

**ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ
ਪੰਨਵਾਦ**

ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ, ਸਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ), ਸਾਹਿਤ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਸਭਾ (ਇਟਲੀ),
ਨਕਸ਼ਦੀਪ ਪੰਜਕੋਹਾ (ਅਮਰੀਕਾ), ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਨੰਡ (ਅਮਰੀਕਾ),
ਐਸ਼ਕਮ ਐਸ਼ਵਿਕ (ਅਮਰੀਕਾ), ਚਰਨ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ),
ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ)

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ (ਡਾ.)

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

1. ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪੱਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਸ਼ਿੰਦਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਹਿਤ
2. ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਸੈਲਾਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਜਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਹਿਤ।

ਪਿਛਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 22 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਚੋਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸੈਲਾਨੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 30-40 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਾੜੇ ਮੌਟੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਲਿਖਾਰੀ ਐਸੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਛਪਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਹੁੰਦੇ। ਜਦ ਉਹ ਇੱਥੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰ ਪਾਸੇ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਵਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ੀ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸਲੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਅਬਾਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਢਾਈ ਕਰੋੜ ਹੈ ਤੇ ਖੇਤਰਫਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਢਾਈ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ-ਇੱਕ ਦਸ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਰੰਸੀ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਸਾਧਾਰਨ ਆਕਾਰੀ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਛੇ ਸੌ ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨਾਲ ਛਪ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਧਰ ਇੱਕ ਕਾਮਾ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ 5-6 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਮਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮ 20-25 ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਕੁ ਪੈਂਹਟ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪੱਕੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ ਕੁ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ - ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ

ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੁਢਾਪੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਖਰਚੇ ਘੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਦੀ ਪਕਿਆਈ ਤੇ ਵਿਹਲਾਪਣ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲਮ ਚੁਕਣ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੜਬਾਰਾਂ ਆਮ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਅੜਬਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਢ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀਆਂ ਕ੍ਰਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਲਿਸ਼ਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦ ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਅੜਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਪ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਮੌਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਯਾਦ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇ। ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਯਾਦ ਵਜੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਰੂਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਵਾਰਤਕ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਗਜ਼ਲ, ਵਾਰ, ਮਹਾਂਕਾਵਿ, ਗੀਤ, ਨਾਵਲ, ਕਹਾਣੀ, ਨਿਬੰਧ ਆਦਿ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ, ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਲੱਗ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਛੇ ਸੂਬੇ ਹਨ ਤੇ ਦੋ ਖੇਤਰ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਇਹਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜਧਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਨਿਊ ਸਾਊਥ ਵੇਲਜ਼ ਦੀ, ਜਿਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਿਫਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਬੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਤੇ ਵਾਰਤਕ ਲਿਖਾਰੀ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਡੇਚ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਟਥ (Griffiths) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਿਫਲੀ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛਿਓਂ ਉਹ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸੀ, ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲੇ। 1979 ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੀਲੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਸਿਫਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਇਵੇਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ:-

“1979 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਅਗੱਤ-ਪਿੱਛੜ ਹੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਪਹੁੰਚੀ। ਬਾਈਲੈਂਡ, ਮਲੇਸੀਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ, ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੀ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਥੇ ਅੱਪੜੇ ਸੀ। ਰਾਹੀ ਜੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਹੀ ਆ ਗਏ ਸਨ। ..... ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਰਾਹੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮੇਲ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਪਰਵਾਸ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ- ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ

ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਫ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਬ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਟਾਊਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਕੱਟੜ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਸਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਬਲਕਿ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਵੀ ਸੱਬਰਕੱਤੀ ਲਿਖੀ। ..... ਇਸਤੋਂ ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚਾਹੇ ਉਸਨੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਜਾ ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਜਾ ਫਿਰ ‘ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਪਸੀ’ ਵਰਗਾ ਵੱਡਾ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜੂਨ ਚੌਰਾਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੇ ਜੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੀ ਲਿਖਿਆ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 22 ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਜ ਦਾ ਗੌਤਮ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਤਵੀ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤੱਕ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਅਸੀਂ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ’ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਇਹ ਦਿਨ ਵੀ ਆਉਣੇ ਸੀ’ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਮੈਂ ਪਰਤ ਆਵਾਂਗਾ’ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ‘ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਫਰਨਾਮਾ’, ‘ਧੁਖਦੀ ਧੂਣੀ’ (ਨਾਵਲ), ‘ਸੁਲਗਦਾ ਸੱਚ’ (ਨਾਵਲ), ‘ਬਾਗੀ ਮਹਿਮਾ’ (ਨਾਵਲ), ‘ਸਤਲੁਜ ਗਵਾਹ ਹੈ’ (ਨਾਵਲ), ‘ਕਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵੇ ਹੂੰ’ (ਵਾਰਤਕ)। ‘ਆਪਣੇ ਸਨਮੁਖ’ (ਵਾਰਤਕ), ‘ਨੌਕਰੀ’ (ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਸਾਹਿਤਕ ਹਸਤਖਰ ਐਸ. ਸਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਅਜੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 84 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਵਾਹ ਟੈਗੋਰ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਿਕੇਤਨ ਨਾਲ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਤੇ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ’, ‘ਨਿਕਰਮੀ’, ‘ਵੱਡਾ ਆਦਮੀ’, ‘ਭੱਖੜੇ’, ‘ਰੰਡੀ ਦੀ ਧੀ’, ‘ਇੱਕ ਤਾਰਾ ਚਮਕਿਆ’, ‘ਬੇਦਖਲ’ ਆਦਿ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ‘ਫਿਰ ਨਾਸਤਿਕ’, ‘ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ’, ‘ਦੋ ਬਲਦੇ ਸਿਵੇਂ’, ‘ਹਮਿ ਚਾਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ’ ਆਦਿ ਕਾਬਲੇ ਗੌਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ 1979 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਹੀ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ‘ਨਿਰੋਲ ਪਾਰਮਿਕ ਛਿੜਾ’ ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰਵਾਸ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ- ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ

ਹਸਤਾਖਰ'। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਲੇਖਣੀ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ- ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ। ਜੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸਭ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਪਿੱਛਓਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦੇਸ ਮਲਾਣੀ ਗਏ ਸਨ। ਘੁੰਮਦੇ ਘੁਮਾਉਂਦੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੱਕੇ ਡੇਰੇ ਸਿਫ਼ਨੀ ਆ ਕੇ ਲਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਚੇਟਕ 60 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਗੀ। ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਅੱਠ ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ 'ਸੱਚੇ ਦਾ ਸੱਚਾ ਢੋਆ', 'ਉੱਜਲ ਕੈਂਹਾ ਚਿਲਕਣਾ', 'ਯਾਦਾਂ ਭਰੀ ਚੰਗੇਰ', 'ਬਾਤਾਂ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ', 'ਜੋ ਵੇਖਿਆ ਸੋ ਆਖਿਆ', 'ਸਾਦੇ ਸਿੱਧਰੇ ਲੇਖ', 'ਜਿੰਨੇ ਮੁੰਹ ਉਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ', 'ਕੁੱਝ ਏਧਰੋਂ, ਕੁੱਝ ਉੱਧਰੋਂ'।

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ ਸਾਢੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਬੀ. ਏ. ਐਸ. ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੜ੍ਹਸੰਕਰ ਤੇ ਡੀ. ਏ. ਵੀ. ਕਾਲਜ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਸੰਨ 2000 ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸਿਫ਼ਨੀ ਆ ਵੱਸਿਆ ਸੀ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਢੁੱਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਘਾ ਨੇ ਇਥੋਂ ਆ ਕੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਿਫ਼ਨੀ ਦੇ ਦੋ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਾਏ। ਸਿਫ਼ਨੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ 'ਦਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਵਿੱਚ 14 ਕੁ ਵਾਰੀ ਛਘ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਲੇਖ (Offical Tour, Never again Please, The Arranged Marriage, The Stag, Tenants Extraordinary, The Boys also speak sense, Portfolio in my college, A place called OTS, Hoshiarpur- A Town of chos and chandharis, Another Contemporary Novelist in hiding) ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਘੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਇਹੀ ਸੱਤ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ 5 ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਤੋਂ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦੇ ਰਸਾਲੇ ਵਿਪੂਲਾ (Vipula) ਵਿੱਚ ਛਘ ਗਈਆਂ ਸਨ। 1988 ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸੰਘਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜੀਵਿਤ ਨਾਵਲਕਾਰ ਥਾਮਸ ਪਿੰਚਨ (Thomas Phyichan) 'ਤੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਕਰ ਲਈ। ਸਿਫ਼ਨੀ ਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ- 'ਸਿਫ਼ਨੀ ਦੀਆਂ ਰੇਲਗੱਡੀਆਂ' (ਵਾਰਤਕ), 'ਦਿਲਹੁ ਮੁਹਬਿਤ ਜਿਨ' (ਨਾਵਲ), 'ਬਿਲੋਰੀ ਅੱਖਾਂ' (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), 'ਘੋੜਾ ਡਾਕਟਰ' (ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), '.....ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਚਲਦੀ ਰਹੀ' (ਨਾਵਲ), 'Storm in a Tea cup and other ਪਰਵਾਸ ਅੰਧੈਲ-ਜੂਨ 2022 10

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ - ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ

stories' (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਹਾਣੀਆਂ), ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਦੇ 40 ਕੁ ਲੇਖ, 24 ਕਹਾਣੀਆਂ, ਤੇ 15 ਕੁ ਸਵੈਜੀਵਨੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖ, 10 ਕੁ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਾਸਿਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਧ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਲੇਖ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐਸ. ਐਲ. ਸੂਦ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ 'Life after 65' ਵਿੱਚ 'Ageing cautiously and conscientiously' ਵਿੱਚ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਛਪਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਫ਼ਨੀ ਤੋਂ 'ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈਰਲਡ' ਮਾਸਿਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਤਲਾ ਪੀਐਚ. ਡੀ. ਜੂਅਲੋਜੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਕੀਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਸਿਫ਼ਨੀ ਆ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗਜ਼ਲ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਹਨ 'ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ' ਤੇ 'ਆਲੂਣੇ ਦਾ ਤਿਣਕਾ'। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੇਖ ਡਾ. ਐਸ. ਐਲ. ਸੂਦ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ 'Life After 60' ਵਿੱਚ 'Agening Gracefully' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਛਪਿਆ ਹੈ।

ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਟਾਂਡਾ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ('ਲਿਖਤੁਮ ਨੀਲੀ ਬੰਸਰੀ', 'ਸ਼ਬਦਾਂਮਣੀ', 'ਕਵਿਤਾਂਜਲੀ', 'ਸੁਲਗਦੇ ਹਰਡੀ', 'ਦੀਵਾ ਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ', 'ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਨੀਲੇ ਦਸਤਖਤ' ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ 'ਨੀਲਾ ਸੁੱਕਾ ਸਮੁੰਦਰ' ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਤੇ 'ਬੱਕੇ ਹੁਏ' ਹਿੰਦੀ ਨਾਵਲ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ।

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਪ੍ਰੋਚੁ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵਾਰਤਕ, ਗਲਪ ਤੇ ਸਫਰਨਾਮੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸੰਨ 47 ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪ ਉੱਜੜ ਕੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆ ਵੱਸੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ 'ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ' (ਕਹਾਣੀਆਂ), 'ਹਾਣੀ' (ਨਾਵਲ), 'ਗੁਰਨੂਰ' (ਨਾਵਲ) ਤੇ 'ਯਾਤਰਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ' ਲਿਖੇ ਹਨ।

ਗਿਆਨੀ ਮਿਹਰ ਸਿੰਘ ਧਾਰਮਿਕ ਲਿਖਾਰੀ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਨੇ 'ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਚਾਉ' (ਵਾਰਤਕ), 'ਆਪ ਸਹਾਈ ਹੋਅ' (ਵਾਰਤਕ), 'ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੇਹਿ ਬਣ ਆਈ' (ਵਾਰਤਕ), 'ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ' (ਵਾਰਤਕ) ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰਦੀਪ ਭੰਗੂ ਵੀ ਸਿਫ਼ਨੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹਨ । ਪੀੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਤੇ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਿਆ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ - ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ ਮਿੰਟੂ ਬਰਾੜ ਵੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਹਨ। ਉਹ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ, ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਸਮੀਖਿਆਕਾਰ ਤੇ ਖੇਤੀ ਖੋਜੀ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਖਣੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਐਡੀਲੇਡ ਨੇੜੇ ਆਪਣੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਕੈਂਗੂਰੂਨਾਮਾ' ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਐਡੀਲੇਡ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰ ਹੀ ਲਈਏ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ 'ਰੂਹ ਦੀ ਗਾਨੀ, (ਗਜ਼ਲਾਂ) ਤੇ 'ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਕਹਿ' (ਗਜ਼ਲਾਂ) ਕਰਕੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦੋ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਰੁਸ਼ਨੂਰ' ਤੇ 'ਮੈ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹਾਂ' ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ। ਐਡੀਲੇਡ ਵੱਸਦੇ ਸੀਮੀ ਜਲੰਧਰੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ', 'ਗਮਾਂ ਦਾ ਸਫਰ' ਤੇ 'ਬਾਰਿਸ਼' ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਤੂ ਬ ਤੂ ਹਨ। ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਬਿਸਥੇਨ ਦੀ। ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਰਬਜੀਤ ਸੇਹੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟਦਾ ਹੋਇਆ ਹਸਤਾਖਰ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਗੀਤ, ਗਜ਼ਲ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਆਦਿ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪਾਂ 'ਤੇ ਕਲਮ ਅਜਮਾਈ ਹੈ। ਇਸਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ ਸੂਰਜ ਆਵੇਗਾ ਕੱਲ ਵੀ (ਕਵਿਤਾ), ਤਕਰਸ ਵਿਚਲੇ ਹਰਫ (ਕਵਿਤਾ), ਲਹੁ ਵਿੱਚ ਮੌਲਦੇ ਗੀਤ (ਕਵਿਤਾ), ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ (ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਵਿਤਾ), ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ (ਸੰਪਾਦਿਤ ਗੀਤ), ਜਗਦੇ ਹਰਫਾਂ ਦੀ ਡਾਰ (ਸੰਪਾਦਿਤ ਗਜ਼ਲਾਂ), ਜਗਦੇ ਹਰਫਾਂ ਦੀ ਲੋਅ (ਸ਼ਾਹਮੁੱਖੀ ਅਨੁਵਾਦ), ਵਿਸਰਜਨ ਸੇ ਪਹਿਲੇ (ਆਲੋਚਨਾ, ਡਾ. ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ)।

ਮਨਜੀਤ ਬੋਪਾਰਾਏ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਔਜ਼ੀ, ਔਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਤੇ ਦਲੀਲਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ (Rational Ideology) ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜੋਤਿਸ਼ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ' ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚ ਦਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨਮੂਨਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਵਾਹ' ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਿਸਥੇਨ ਤੋਂ ਹੀ ਅਮਨ ਭੰਗੂ 'ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇ' (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਰੁਪਿੰਦਰ ਸੋੜ 'ਸੰਨਾਟਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ' (ਗਜ਼ਲਾਂ), ਹਰਕੀ ਵਿਰਕ 'ਤਿਤਲੀਆਂ ਦੇ ਬਸ਼ਿੰਦਿਓ' (ਕਵਿਤਾ) 'ਸੰਨਦ ਰਹੇ ਯਾਰੇ' (ਕਵਿਤਾ) ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਵਾਗਲਾ 'ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਜੰਗਲ' (ਗਜ਼ਲਾਂ) ਤੇ ਡਾਂਜਰ (ਗਜ਼ਲਾਂ) ਕਰਕੇ ਖਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਸੈਲਬਰਨ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਚੋਖਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਦੇ ਬਿੱਕਰ ਬਾਈ, ਕੁਲਜੀਤ ਗਜ਼ਲ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਹਰਮੰਦਰ ਕੰਗ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ, ਗਿੰਨੀ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ - ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ

ਸਾਗੂ ਆਦਿ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਪੜਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿੱਕਰ ਬਾਈ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਬੋਲ ਪਏ ਅਲਫਾਜ਼’ (ਕਵਿਤਾ) ਤੇ ਗੀਤ ਰਹਿੰਗੇ ਕੋਲ (ਗੀਤ), ਕਲਜੀਤ ਗਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ‘ਤੇਲ ਜਿਹੇ ਮੌਤੀ’ (ਗਜ਼ਲਾਂ), ‘ਰਾਗ ਮੁਹੱਬਤ’ (ਕਵਿਤਾਵਾਂ), ‘ਇਹ ਪਰਿੰਦੇ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ’ (ਗਜ਼ਲਾਂ) ਤੇ ‘ਦਿਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਖੱਤ ਲਿਖੀ’ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਹਰਮੰਦਰ ਕੰਗ ਦਾ ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਵੱਖਰੀ ਮਿੱਟੀ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ’ ਵੀ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਰਚਨਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਨਾਮ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਿਡਨੀ ਤੋਂ ਹਰਮੋਹਨ ਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ‘ਲਚਕਦਾਰ ਪਾਣੀ’। ਕਪੂਰ ਕੌਰ ਜੱਗੀ ਨੇ ਅੱਖਰ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਗਪਾਲ ਨੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸਰਲ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਅਮਨਦੀਪ ਵੱਲਗੁਲਗਾ ਨੇ ‘ਮੰਦਾਵਣੀ’ ਲਿਖ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੰਕਲਨ ਵਿੱਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ। ਐਡੀਲੇਡ ਦੀ ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਵੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਾਮ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਵਿਤਾ, ਆਲੋਚਨਾ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨਾ ’ਤੇ ਕਲਮ ਅਜਾਮਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ ‘ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ-ਜਸਵੀਰ ਗੁਣਾਚੇਰੀਆ’, ‘ਕੋਈ ਨਾਮ ਨਾ ਜਾਣੇ ਮੇਰਾ’ (ਆਲੋਚਨਾ), ‘ਝਲਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀ’ (ਸੰਪਾਦਨਾ) ਤੇ ਅਹਿਸਾਸ (ਕਵਿਤਾਵਾਂ)।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੁਣ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆ ਮਹਾਂਦੀਪ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਦਿਸਹੱਦਿਆਂ ਦੀ ਥੋੜ ਕਰਨ ਵੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ
ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61437641033

ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਿਫਲੀ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ “ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਿਕ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ” ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜੁਲਾਈ 2017 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਿਫਲੀ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬੀਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਸਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਦਾਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਤਲਾ ਸਰਵਿੰਗ ਮੈਂਬਰ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਹਨ।

ਉਦੇਸ਼

- ਬਹੁਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸਮਝ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ।
- ਦੂਜੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਾਬਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
- ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਦੋ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਚ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨੀ।
- ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਮੀਨਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣਾ।

ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ: ਸਾਲ 2017

ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜੁਲਾਈ 2017 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਗਲੈਨਵੁਡ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ

ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ

ਵਿੱਚ ਸਿਫਲੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈਚਾਰਕ ਤੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ।

26 ਨਵੰਬਰ 2017 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਨਾ ਦਿਵਸ (1699) ਤੋਂ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ (1799) ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਸਨ। “ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ”ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ” ਅਤੇ “ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ”

ਗਿਆਨੀ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ’ ਤੇ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਜੀਤਲਾ ਦਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ’ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਸਾਲ 2018

ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ ਦੀ ਟੀਮ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਤਲਾ ਨੇ ‘ਡੇਰਾਵਾਦ’, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ‘ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ’ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ‘ਸਿੱਖ ਰਾਜ’ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ‘ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ’ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ। ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਨੇ ਸਟੇਜ

ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ

ਸੰਚਾਲਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਸਪੋਂਸਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਜੁਲਾਈ 2018

ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਦੇ ਚੀਫ ਸਬ ਐਡੀਟਰ ਦਵੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਆਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੈਮੀਅਂ ਨਾਲ ਰੂਬੂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੋਰਮ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਮਨਜ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੋਰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਭ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਤਜ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਹਿਗਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਅਤੇ ਡਾ. ਕਪੂਰ ਕੌਰ ਜਾਂਗੀ ਨੇ ਦਵੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਿਠਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਦਵੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਸੱਚ ਲਿਖਣ ਲਈ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਖਾਸ ਗੁਣ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ ਵਲੋਂ 26 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਫੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੱਸਦਿਆ ਹੋਇਆਂ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਗਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤੇ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ “ਆਰਜੂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ” ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ‘ਬੇਦਾਰ’ ਜੋ ਕਿ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1965 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਰ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਇੱਕ ਗਜ਼ਲ ‘ਸਾਕੀ’ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ “ਆਰਜੂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ” ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਾਲ 2019

ਸਿਫਲੀ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹਾਲ ਵਿੱਚ 22 ਫਰਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਆਫ ਸਿਫਲੀ ਦੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਰਮ ਸਿਫਲੀ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ।

21 ਜੁਲਾਈ 2019 ਨੂੰ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਦੇ

ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਐਸ. ਸਾਕੀ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ

ਵਿਸ਼ੇ ਸਨ: ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ-ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਫਰ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੰਧੀ, ਅਹਿਮਦੀਆ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਮਹਿਮਾਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਡਾ. ਏ. ਐਮ ਗੋਡੈਨ ਨੇ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਡਾ ਗੋਡੈਨ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਹੈਸ਼ਿਅਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਅਤੇ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਇੱਕ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਢਾਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਅੱਗੇ ਮਿਸਾਲ ਰੱਖਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਸੈਂਟਰ ਸਿਫਲੀ

ਸੰਸਥਾ ਪਿਛਲੇ ਇਕੱਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਬਾਖੁਬੀ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੇ ਆਈਕੋਨ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਔਪੇਰਾ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਰ ਕਈ ਵਿੰਗ ਵੀ ਬਣਾਏ ਹਨ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ :

ਪਿਛਲੇ ਇਕੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਖਿੱਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਸੈਂਟਰ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਭਰ ਤੋਂ ਕਵੀ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਗਿੱਧਾ ਅਕੈਡਮੀ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਸਿੱਖ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਹੋਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਕ ਨਾਈਟ, ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਨਾਈਟ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਈਟ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 1994 ਤੋਂ ਸਿਫਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਫਲੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਸਾਖੀ ਮੇਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਰਗ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ

ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1991 ਵਿੱਚ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਆ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ

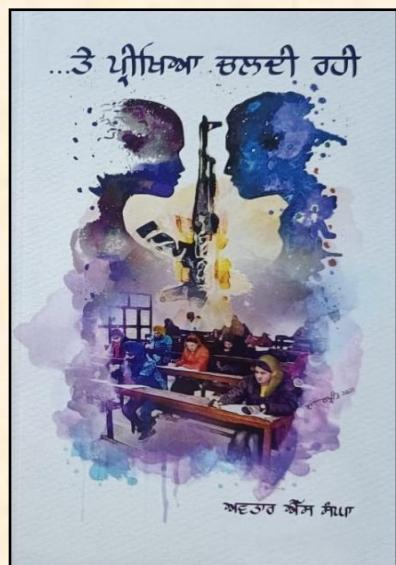
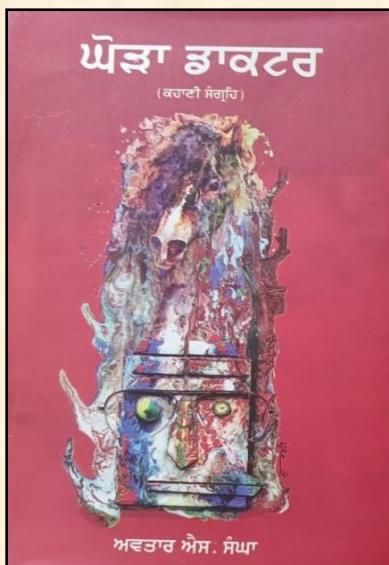
ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਸੈਂਟਰ ਸਿਡਨੀ

ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਵੇਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਕ ਸਾਜ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਕ ਗਾਇਕੀ ਦੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕਲਾਸਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਲ 2000 ਵਿੱਚ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਓਲੰਪਿਕ ਪਾਰਕ ਵਿਖੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਭੰਗਤੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉੱਤੇ ਮਾਣਿਆ। ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।

ਅਹੁਦੇਦਾਰ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧਰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਮੈਂਬਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪੈਵ ਧਾਰੀਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਕਿਰਪਾਲ ਪੂਨੀ ਮੈਂਬਰ, ਸੁਖਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਂਬਰ, ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਖੱਬ ਮੈਂਬਰ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟਾ ਮੈਂਬਰ

ਸਭਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਲੇਖਕ : ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸਭਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਢੀ ਲੇਖਕ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਲੇਖਕ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ।

ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ

ਸਾਡੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਸਾਡੇ ਇਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੌਂਕ ਸਾਡੀ ਰੂਹ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਕੀਆਂ ਨਿਕੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੰਗ ਬਿਖੇਰੇ ਜਾਣ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜਿਹੜੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਆ ਕੇ ਜਨਮੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੌਮ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਸਕੀਏ। ‘ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ’ ਦਾ ਜਨਮ ਇਸੇ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ‘ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ’ ਕੁਈਨਜ਼ਲੈਂਡ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਆਜਾਦ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ 21-08-2020 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੱਜ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਵਰਿੰਦਰ ਅਲੀਸ਼ੇਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ 34 ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਰਿੰਦਰ ਅਲੀਸ਼ੇਰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਹਰਮਨਦੀਪ ਗਿੱਲ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਜਸਵੰਤ ਵਾਗਲਾ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਮਨ ਖਹਿਰਾ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਵੱਲੋਂ ਮਹੀਨੇਵਾਰ ਲੜੀਵਾਰ ਸਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਗਜ਼ਲਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਭਾ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਤੇ ਪਰਵਾਸ

ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ, ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ, ਘਰ ਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸਦਾ ਚੁੱਕੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਪਰਾਤਲ, ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਮੋਹ ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਹੋਰਵਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਪੁਸ਼ਕਾਂ,

ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ

ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨੁੱਕੜ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਤਾਬ ਘਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਵੇਕਲਾ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਸਭਾ ਰਾਹੀਂ ਹਰ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ

ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਨਵੀਂਆਂ ਛਪੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚਰਚਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਉੱਤੇ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਉੱਪਰ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਬਾਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਜੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਇਹ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਜਗਾਉਣ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਸਭਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਹਿਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਗਜ਼ਲਗੇ ਜਸਵੰਤ ਵਾਗਲਾ, ਰੌਸ਼ਨ ਕਲਾ ਮੰਚ ਦੇ ਖਾਸ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਰਿੰਦਰ ਅਲੀਸ਼ੇਰ ਤੇ ਹਰਮਨਦੀਪ ਗਿੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਤ੍ਰਕਾ 'ਤਾਸਮਨ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਹਨ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਰਮਨ ਸੰਗੀਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਭਰਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਕਵੀ ਵਜੋਂ ਪਰਵਾਸ

ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬਿਸ਼ੇਨ

ਵੀ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਕੀ ਵਿਰਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣੀ ਪਹਿਚਾਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹਨ। ਵਿਭਾ ਜੀ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਟੀਵੀ ਹੋਸਟ ਹਨ ਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਟੀਵੀ ਐਂਕੰਚ ਹਨ। ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇੰਡੋਜ ਟੀਵੀ ਦੇ ਹੋਸਟ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਚਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ। ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲੜੀਵਾਰ ਅਮਨ ਭੰਗੂ, ਮਨ ਖਹਿਰਾ, ਰੀਤਿਕਾ ਅਹੀਰ, ਕਵੀ ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਗਰਾ, ਲੇਖਕ ਜਗਜੀਤ ਖੋਸਾ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਿਨੇਸ਼ ਸ਼ੇਖਪੁਰਾ, ਹਰਦੀਪ ਵਾਗਲਾ, ਲਵੀ ਖੱਤਰੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਮੌਰੋਂ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਦੇਵ ਸਿੱਧੂ, ਹਰਜੀਤ ਲਸਾਤਾ, ਅਜੇ ਪਾਲ, ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਹੋਠੀ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਆਦਿ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬਿਸ਼ੇਨ ਬਾਹਰੋਂ ਆਈਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਹਸਤੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ

ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਉਲੀਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਸੰਕਟ ਸਮੇਂ ਸਭਾ ਨੇ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਟੁੱਟਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਦੀ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

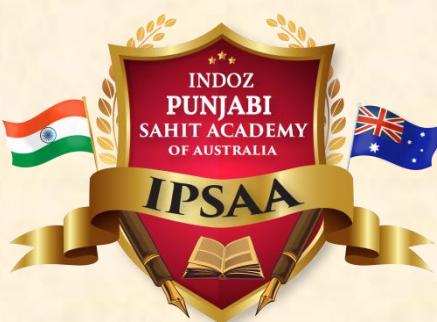
ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਉੱਪਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸਟਾਲ ਵੀ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬਿਸ਼ੇਨ ਦਾ ਇਹ ਦੂਜਾ ਸਾਲ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਮੁੱਖ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਹਰਮਨਦੀਪ ਗਿੱਲ

ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬਿਸ਼ੇਨ

0430018118

ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਸੋਜ਼, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ, ਸਾਵਨਦੀਪ ਆਰਫ਼, ਸੁਰਜੀਤ ਸੰਧੂ ਆਦਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ, ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਸ ਕਾਫ਼ਲੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਇਨਾਲਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਲਾਹੌਰੰਦ ਰਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਇਨਾਲਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਲੱਗੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਬਿਰਖ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਇਮਦਾਦ ਕੀਤੀ। ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਇਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ ਪਹਿਲੇ ਸੈਕਟਰੀ ਮਨੋਨੀਤ ਹੋਏ। ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਾਉਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਇੰਡੋਜ਼ ਨੇ

ਇੰਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸੋਵੀਨਾਰ

ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ
(ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਫਰ)

ਸੰਖਲਨ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ
ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ

ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਮੋਹ-ਮੁੱਹਬਤ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਿਸਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬੇਰੋਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਪੱਧਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ 'ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ' ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਇਕਲੋਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਰਵਾਸ ਲਈ ਵਿਆਸਤ ਜੀਵਵਨ ਸੈਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਪਾਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਗਣ ਲਈ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਸਮੇਤ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਬਹੁਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਹੀ। ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਪੱਤਰਕਾਰੀ, ਕਲਾ, ਲੋਕਧਾਰਾ, ਸੰਗੀਤ ਜਾਂ ਰੰਗ-ਮੰਚ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਇਪਸਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਿਲ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਪਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਾਤ੍ਰ-ਭਾਸ਼ਾ/ਵਿਰਾਸਤ /ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਨਰੋਈਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਛੇਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ

ਇਪਸਾ ਵੱਲੋਂ ਚੌਥਾ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤਕ ਉਤਸਵ

'ਇਪਸਾ' ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ 76 ਸਾਲ ਦੇ ਗੱਭਰੂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਉਮਰ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਕਾਮਰੇਡ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਟਰਸਟ ਹਲਵਾਰਾ, ਸਾਹਿਤ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਅੜ੍ਹਰ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਾਹੀਂ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਇਪਸਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਅਨ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਵੀ ਇਪਸਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬਹੁਪਰਤੀ ਤੇ ਪਰਵਾਸ

ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ਼ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

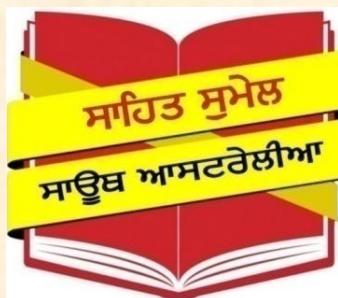
ਸਹਿਯੋਗ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਾਪਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮ ਉਲ੍ਲਿਕੇ ਹਨ। 2010 ਵਿੱਚ ਰਛਪਾਲ ਹੋਅਰ ਦੇ ਯਤਨਾ ਸਦਰਾ ਇੰਡੋਜ਼ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਇਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਖੋਲੀ ਗਈ ਇਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੈ।

ਸਾਲ 2022 ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ: ਸਰਪ੍ਰਸਤ: ਜਰਨੈਲ ਬਾਸੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ: ਰੁਪਿੰਦਰ ਸੋਜ਼, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਦੀਪਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ: ਪਾਲ ਰਾਉਂਕੇ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ: ਸੁਰਜੀਤ ਸੰਧੂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ: ਮਨਜੀਤ ਬੋਪਾਰਾਏ, ਜਾਇੰਟ ਸਕੱਤਰ: ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਪੋਕਸਮੈਨ: ਦਲਵੀਰ ਹਲਵਾਰਵੀ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ: ਆਤਮਾ ਹੋਅਰ, ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ: ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ, ਮਿਉਜਿਕ ਡੈਲੀਗੇਟ: ਰਾਜਦੀਪ ਲਾਲੀ, ਬੀਏਟਰ ਡੈਲੀਗੇਟ: ਗੁਰਦੀਪ ਜਗੋੜਾ, ਲੋਕਨਾਚ ਡੈਲੀਗੇਟ: ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਰੀਆ, ਕਲਚਰ ਡੈਲੀਗੇਟ: ਹੈਪੀ ਚਾਹਲ, ਵਿਰਾਸਤ ਡੈਲੀਗੇਟ: ਸ਼ਮਸੇਰ ਚੀਮਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਡੈਲੀਗੇਟ: ਸੁਖਮੰਦਰ ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਕੱਤਰ: ਆਲੀਆ ਜਟਾਣਾ, ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ: ਰਿਪਲ ਸੰਧੂ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ: ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਭਟੋਆ, ਲੇਖਾ ਸਕੱਤਰ: ਅਲਕਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ: ਪਿੰਸਪਾਲ ਕੌਰ, ਸੂਚਨਾ ਸਕੱਤਰ: ਰੋਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ: ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਬੱਲ, ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ: ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਤੂਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ: ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਖੱਟੜਾ

ਇਪਸਾ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਸਾਉਥ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਗਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ, ਸਥਾਨਕ ਨਵੇਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਨੀਆਂ, ਨਵੀਆਂ ਛੱਪੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨਾ ਤੇ ਨਵੀਆਂ ਕਲਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਸ ਮੰਚ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਫਨਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਦੀਬਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨਾਲ ਰੂਬੂਬ ਰੂਬੂਬ ਕਰਵਾਉਣਾ ਇਸ ਮੰਚ ਦਾ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼, ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 2019 ਨਵੇਂ ਵਰ੍਷ੇ ਦੀ ਆਮਦ ਵੇਲੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ, ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਰ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਢੀਂਡਸਾ, ਨਵਨੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦਮ ਸਦਕਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ, ਬੜੇ ਸੂਝਵਾਨ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਭਰਪੂਰ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੋਮਿਲਾ ਗੁਪਤਾ, ਸਤੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਰੁਪਾਣਾ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ, ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਮ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਮਨੀ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ-ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਢੀਂਡਸਾ-ਖਜਾਨਚੀ, ਗੁਰਚਰਨ ਰੁਪਾਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਡਵਾਇਜਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘਰ, ਸਤੀਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਤੇ ਪਰੋਮਿਲਾ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਸਾਉਬ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਸਮਾਗਮ 10 ਫਰਵਰੀ 2019 ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ (ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਸਰੀ) ਕਨੇਡਾ, ਕਵਿੰਦਰ ਚਾਂਦ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕ ਪਲਾਹੀ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਫੇਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਹੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਹੁਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਭਰਵੇਂ ਇੱਕਠ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਨੂੰ ਗਲੋਬਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਮੰਚ 2020 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਵੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ ਉਥੇ ਹੀ ਖੁਬਸੂਰਤ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਾਲ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ

ਸੁਫੀਆਨਾ ਕਲਾਮ ਵੀ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਆਨ ਤੇ ਸ਼ਾਨ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ-ਬੱਚੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਨਿਵੇਕਲੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਪਾਂਜਲੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਿਖਰ ਹੋ ਨਿਭੱਬੀ। ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਮਹਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਹੀ ਵਰ੍ਤੇ 12 ਮਾਰਚ 2019 ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ ਦਾ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਕੁਝ ਤਾਂ ਕਹਿ’ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 2 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਮਹਿਫਲੇ-ਗਜ਼ਲ ਨਾਈਟ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਗਜ਼ਲ ਗਾਇਕ ਆਰ. ਬਾਵਾ ਤੇ ਸਚਿਨ ਸਹਿਮੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ ਦੇ ਸੱਜਰੇ ਗਜ਼ਲ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਕੁਝ ਤਾਂ ਕਹਿ’ ਦੀਆਂ ਚੁਣੀਂਦਾ ਗਜ਼ਲਾਂ ਗਾਈਆਂ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਗਜ਼ਲ ਖੇਤਰ ’ਚ ਸਥਾਪਿਤ ਗਜ਼ਲਗੇਆਂ ਦੀਆਂ ਗਜ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਗਾ ਕੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਲੀ ਰੱਖਿਆ। ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਮਦਾ ਮਹਿਫਲ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੇ ਭਰਵੀਂ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ।

2019 ਦਾ ਵਰ੍ਹਾ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵਾਲਾ ਵਰ੍ਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ
ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ
ਪਰਵਾਸ ਅਪੈਲ-ਜਨ 2022 27

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਸਾਊਂਡ ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਬਹੁਤ ਲਾਜ਼ਮਵਾਬ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਹੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ 2 ਨਵੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਐਡੀਲੋਡ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਬਰੈਪੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਸ੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਲਾਟੀ ਦੀ ਵਾਰਤਕ (ਲੇਖ ਨੁਮਾ) ਪੁਸਤਕ 'ਜਿੰਦਗੀ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਉਪਰ ਇੱਕ ਮਿਆਰੀ ਪਰਚਾ ਪੜਿਆ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਫੇਰੀ ਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਦਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋ ਰਹੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹਨ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਲਾਟੀ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸੋਹਣਾ ਉੱਦਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਵੱਲੋਂ 2019 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬਾਲ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਤਹਿਤ ਕਾਵਿ-ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਪਰਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਕਰਦਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕਫ਼ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ 5 ਸਾਲ ਤੋਂ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਰੋਤਿਆਂ-ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬੁਲਾਏ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਾਰੀਕੀ ਪਰਖ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੱਖਿਆ ਤੇ ਸਾਬਾਸ਼ ਦੇਂਦਿਆਂ, ਇਸ ਲਗਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਉਣੇ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਤਮ ਉਪਰਾਲਾ ਕਿਹਾ, ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਰੂਰ ਬਣਨਗੇ।

5 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਨਵੇਂ ਵਰ੍਷ੇ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣ ਦਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਕਹਿਰ ਢਾਅ ਰਹੀ ਸੀ, ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋ

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਸਾਊਂਡ ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਕੇ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਦੇ ਕਹਿਰ ਨੂੰ ਸੋਗੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਅਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਸਰਬੱਤ ਜੀਆਂ-ਪੰਡੀਆਂ-ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਜੋਈ ਕੀਤੀ ਗਈ।

29 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਢੀਂਡਸਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਜਸਬੀਰ ਗੁਣਾਚੌਰੀਆ ਦੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਉਪਰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਸ਼ਟਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।

8 ਮਾਰਚ 2020 ਨੂੰ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਗੁਲਾਬੀ ਰੂਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਐਂਗਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ਼ਬਦ, ਕਵਿਤਾ, ਗੀਤ, ਗਜ਼ਲ, ਭੰਗੜਾ, ਨਾਟਕ, ਗਤਕਾ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤ ਦੇ ਸੁਚੇ ਤੇ ਉਚੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪਾਲੀ ਭੂਪਿੰਦਰ ਦਾ ਨਾਟਕ ਵੀ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਚੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਨਾਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲਘਨਾ ਚਾਵਲਾ, ਮਾਈ ਭਾਗੇ, ਮਦਰ ਟਰੇਸਾ, ਸਾਨੀਆ ਸਿਰਜਾ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭਰਵੇਂ ਇੱਕਠ ਨੂੰ ਬਾਕਮਾਲ ਲਹਿਜੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ ਇਸੇ ਹੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਪਏ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜੋਤ ਆ ਜਾਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਸੀ, ਸੋ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨ ਹਨ ਕਿ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੀਏ।

ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਸਾਉਂਡ ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਜਿੱਥੇ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਇੱਕਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਵਿ-ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਸਰੀ, ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਹੁਰਾਂ ਵਲੋਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਵਲੋਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਆਨਲਾਈਨ ਕਾਵਿ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਫਲ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 6 ਸਾਲ ਤੋਂ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੱਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਉੱਤਮ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਭ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ।

28 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਮਨਮੀਤ ਅਲੀਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਭਾਵਪੂਰਤ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ।

15 ਨਵੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਚਰਨ ਰੁਪਾਣਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਤੈਨੂੰ ਇੱਕ ਖਤ ਲਿਖ ਦੇਵਾਂ’ ਦਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਉਪਰ ਵਿਚਾਰ ਗੋਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਚਰਨ ਰੁਪਾਣਾ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰਚਰਨ ਰੁਪਾਣਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ।

ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਸ਼ਸ਼ੀ ਜਲੰਧਰੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਪਹਿਲੀ ਬਾਰਸ਼ ਸ਼ਹਿਰ’ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਸੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਪਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਮਿਸਾਲ ਵੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘੱਟ ਤਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਇਸੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।

**ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ
ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ**

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ , ਆਸਟਰੇਲੀਆ

‘ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ,’ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ (ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਲਾਂਬੜਾ) ਦੀ ਇੱਕ ਇਕਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਲਾਂਬੜਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਡਾਕਟਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 1990 ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤੇ ਫਿਰ ਸਰਦਾਰ ਮੌਤਾ ਸਿੰਘ ਸਰਾਏ 1991

ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਜੁੜ ਗਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਯੂਰੋਪ ਵਿੱਚ , ‘ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ’ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਲਾਂਬੜਾ’ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ‘ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ’ ਤੇ ‘ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ’ ਵਰਗੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਨੀਂਹ 20 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ‘ਗੁਰੂਦਵਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੀਸਬੋਰੇ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਆਸਟਰੇਲੀਆ’ ਵਿਖੇ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਦੀ ਸੰਚਾਲਨਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਿਕਾ ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗੜਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੇਖਿਕਾ ‘ਮਧੂ ਸ਼ਰਮਾ ਸੱਥ ਦੇ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਸੱਥ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਆਪੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਅਗੇਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੇਸਬੁੱਕ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਇੱਕ ਨੌਨ-ਪ੍ਰੋਫਿਟ (ਬਿਨਾ ਮੁਨਾਫੇ ਵਾਲੀ) ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਉਦੇਸ਼: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼: ਧਰਮਾਂ, ਨਸਲਾਂ, ਰੰਗਾਂ, ਕਬੀਲਿਆਂ, ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤ ਮਰਦ ਵਿਚਲੀ ਨਾ-ਬਰਾਬਰਤਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ

- ◆ 19 ਅਧੈਲ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ-ਐੱਜ਼ੀ-ਕੀਵੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ (ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕਵੀ ਸੰਮੇਲਨ)।
- ◆ 26 ਮਈ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ-ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਵੈਤ ਦੇ ਨਾਮ।
- ◆ 16 ਜੂਨ, 2019: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸ਼ਾਮ- ਰੰਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਚੰਨ ਅਮਰੀਕ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ।
- ◆ 14 ਜੁਲਾਈ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸ਼ਾਮ-ਰਣਜੀਤ ਫਰਵਾਲੀ ਤੇ ਜਗਦੀਪ ਜੋਗ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ।
- ◆ 4 ਅਗਸਤ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਅਤੇ ਉਰਜਾ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸਾਹਿਤਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ।
- ◆ 11 ਅਗਸਤ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਐਚ. ਐਮ. ਡੀਜ਼ਾਈਨਰ ਮੈਲਬੋਰਨ ਵੱਲੋਂ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਇੰਝ ਲੱਗਦੈ' ਲੋਕ ਅਰਥ।
- ◆ 1 ਸਤੰਬਰ, 2019; ਸਾਂਝਾ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ- ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਵੈਗ ਜੀਲੋਂਗ।
- ◆ 15 ਸਤੰਬਰ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਪੰਨੀਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਾਮ।
- ◆ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸ਼ਾਮ-ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਨਾਮ।
- ◆ 24 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ 550 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰੂਦਵਾਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਠਾਠ ਮੈਲਬੋਰਨ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।
- ◆ 8 ਦਸੰਬਰ, 2019 ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬੋਰਨ ਦੀ ਸ਼ਾਮ, ਜੱਗੀ ਜੌਹਲ ਦੇ ਨਾਮ।

ਜਨਵਰੀ 2020 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ ਆਨਲਾਈਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੀ ਹੋ ਸਕੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਦੇ ਜਾਏ, ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਸਰਾਏ', ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਤਾਬ-ਏ-ਜਿੰਦਗੀ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਆਦਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪਰਵਾਸ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਨੇੜਤਾ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਹੁਦੇਦਾਰ: ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗੜਲ (ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ), ਮਧੂ ਤਨਹਾ (ਪ੍ਰਧਾਨ), ਜੈਸਮੀਨ ਕੌਰ ਪੰਨੂ ਸਿਡਨੀ (ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ), ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਇਨਾਇਤ (ਵਿੱਤੀ ਸਕੱਤਰ), ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਲਾਹਕਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕ)

ਸਭਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਲੇਖਕ: ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਹਲੋਂ, ਰਾਜਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮਾਨ, ਗੁਰਜੀਤ ਅਜਨਾਲਾ, ਅਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਲਬਰਨ, ਮੀਨਾ ਮਹਿਰੋਕ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਭੰਦੋਹਲ, ਗੁਰੀ ਆਦੀਵਾਲ

ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਾਹਲੋਂ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਭਾਰਤ)

ਰਾਜਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮਾਨ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਭਾਰਤ)

ਗੁਰਜੀਤ ਅਜਨਾਲਾ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਭਾਰਤ)

ਅਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ)

ਦਵਿੰਦਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਭਾਰਤ)

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਲਬਰਨ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ)

ਮੀਨਾ ਮਹਿਰੋਕ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਭਾਰਤ)

ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਭਦੋੜ (ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਭਾਰਤ)

ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਰੱਲਾ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ)

ਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ)

ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ (ਤਕਨੀਕੀ ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸਿਡਨੀ)

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਭੰਦੋਹਲ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਚਾਲਕ, ਭਾਰਤ)

ਗੁਰੀ ਆਦੀਵਾਲ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ, ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ)

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ (ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ)

ਲਖਵੀਰ ਸਾਜਨ ((ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੋਸਟਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ)

ਹਸ਼ਮਿੱਤ ਸ਼ਰਮਾ (ਪੋਸਟਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ, ਮੈਲਬਰਨ)

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ , ਆਸਟਰੇਲੀਆ

Registration NumberL A0105820A

Australian business number (ABN) 44 609 218 146

punjabisath2019@gmail.com

+61 480 125 121, +61 466 060 590

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਗਸਤ 2012 ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਜਦੋਂ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸਿਡਨੀ ਤੋਂ ਪਰਥ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਲਾਂਬੜਾ ਵੱਲੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ

ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨੇ ਪਰਥ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਦੀ ਇਕਾਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਪਰਥ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਹਸਤੀ ਬੀਬੀ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਪੰਨ੍ਹੂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਕਤਤਰਤਾ ਕਰਵਾਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥਾਂ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਜਾਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਦੇਸ਼: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਾਸਤ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ।

- ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਟੀਚੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।
- ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੋਈ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨਾ।
- ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨਮਾਈ ਹੇਠ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਮੇਂ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ ਮਹੀਨੇਵਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਸੱਥ ਦੀ ਇਕਤਤਰਤਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਕਿ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਐਤਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਪਰਥ ਦੇ ਉੱਭਰ ਰਹੇ ਕਵੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸਰੋਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

28 ਸਤੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੇਲਾ 2013 ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਬਾਲ ਗੀਤ, ਨਾਟਕ, ਮਲਵਈ ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦਾ ਗਿੱਧਾ, ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਦਿ ਨਿਰੋਲ ਸਤਿਇਆਚਾਰਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

8 ਦਸੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਗੀਤਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਹਿੱਤ ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਾਮ “ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਨੂਰ” ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਜੋੜੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਦਸੰਬਰ 2013 ਨੂੰ ਲਾਈ ਫਿਲਮ “ਸੁੱਤਾ ਨਾਗ” ਦੀ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਰਥ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ।

ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਵਿੱਚ 27ਵੀਆਂ ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਪਰਥ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਪੁਸਤਕ ਮੇਲਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੋ ਕਿ ਆਸਟਰੋਲੀਅਨ ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਪੁਸਤਕ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਨਾਵਲ, ਧਾਰਮਿਕ, ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ ਅਤੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਪੁਸਤਕ ਮੇਲੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ‘ਕੈਂਗੁਰੂਨਾਮਾ’ ਅਤੇ “ਸਿੱਧਰੇ ਲੇਖ” ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲੋਕ ਅਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਖੇਡਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਰਵਾਸ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2014 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਵੱਲੋਂ ਪਰਥ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਇਕੱਠਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਸਾਲ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਵਾਰ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ, ਬੋਧਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਕਾਇਦੇ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਗੁਰਮੁੱਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੇ ਚਾਰਟ ਵੀ ਮੁਫਤ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਗਸਤ 2014 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ਾਮ “ਕਾਵਿ ਕਰੂਬਲਾ” ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਫਰਵਰੀ 2015 ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਇਦਰੀਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਲੇਖਕ ਹਰਮੰਦਰ ਕੰਗ ਦੀ ਕਿਤਾਬ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ

“ਵੱਖਰੀ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ” ਨੂੰ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ।

ਮਈ 2015 ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ “ਪੰਜਾਬੀ ਇਮਤਿਹਾਨ 2015” ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਸਮਾਗਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕੈਨਿੰਗਵੇਲ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਬੈਨਿਟ ਸਪਿੰਗ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਇਨਾਮ ਅਤੇ ਮੈਡਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਜੁਲਾਈ 2016 ਵਿੱਚ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ “ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੇਲਾ 2016” ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਛੋਟੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦਾ ਗਿੱਧਾ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਲੋਕ ਗੀਤ, ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ, ਵਿਰਾਸਤੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਮੁਕਾਬਲਾ, ਮਲਵਈ ਗਿੱਧਾ, ਨਾਟਕ ਆਦਿ ਨਿਰੋਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਅਗਸਤ 2016 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਕਵੀ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਜੀ ਨਾਲ ਰੂਬਹੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਤੰਬਰ 2016 ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਸਾਹਿਤਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ “ਕਾਵਿ ਕਰੂਬਲਾਂ 2” ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸੁਲੱਖਣ ਸਰਹੱਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਕਤੂਬਰ 2016 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਵੱਲੋਂ “ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ” ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਘੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ: ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ “ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾ ਰਹੇ ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਹਿੱਤ” ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

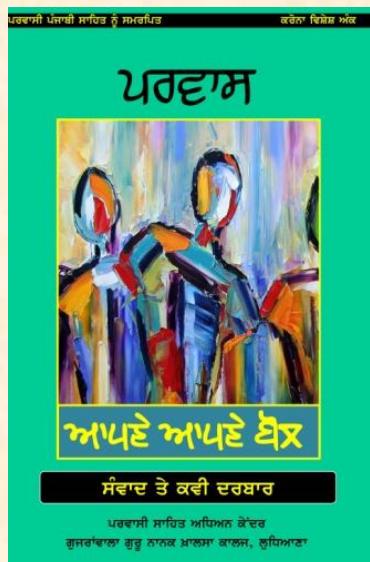
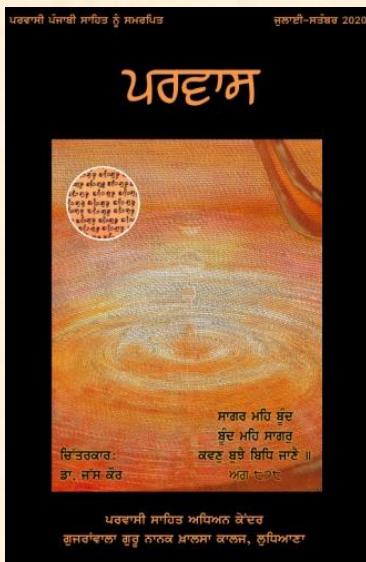
ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਅਤੇ ਟਰਬਨ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ‘ਸੈਵਾਨ ਦੀਵਾਲੀ ਮੇਲੇ’ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪਰਥ ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਗਾਰਡਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਜ਼ੇ, ਚਰਖੇ, ਪੰਘੂੜੇ, ਫਲਕਾਰੀਆਂ, ਲੋਕ ਸਾਜ਼, ਅਨਾਜ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸੰਦ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਗਿੱਧਾ, ਭੰਗੜਾ, ਮਲਵਈ ਗਿੱਧਾ ਅਤੇ ਜਾਗੋ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਿੜ੍ਹੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਰਲਾਲ ਸਿੰਘ
ਸੰਚਾਲਕ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਸਿਫਲੀਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਸਿਫਲੀਆ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਜਿਸਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਟਾਂਡਾ ਹਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1996 ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਹੈਂਡ ਆਫਿਸ ਸਿਫਲੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸਿਫਲੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇਹ ਯਤਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿਫਲੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁੱਹਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਸਤੰਬਰ, 1998 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। 1998 ਵਿੱਚ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਟਾਂਡਾ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪੀਠ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ। ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਅਕਾਦਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਸੰਗੀਤ, ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ, ਕਹਾਣੀ, ਕਵਿਤਾ, ਨਾਵਲ, ਸਾਹਿਤਕ ਅਲੋਚਨਾ, ਨਾਟਕ ਆਦਿ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਗਪਾਲ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜਗਪਾਲ ਚਾਹੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਿਆ ਪੰਜਾਬ (ਭਾਰਤ) ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। 1973 ਵਿੱਚ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ (ਬੀ.ਐਸ.ਈ. ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ) ਅਤੇ ਬਿਜਨਿਸ (ਐਮ. ਬੀ. ਏ) ਦੀ ਵਿਦਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਹਿਦਿਆਂ ਉਪਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। 1990-1991 ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆ ਕੇ ਵਸ ਗਏ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। 1997 ਵਿੱਚ ਹਿਲਜ਼ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਪੰਜਾਬੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਕੂਲ ਸਿਫ਼ਨੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। 1998 ਤੋਂ 2004 ਤਕ ਹਿਲਜ਼ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਪੰਜਾਬੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕੋਅਰਡੀਨੇਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। 2000-2001 ਵਿੱਚ ਨਿਉ ਸਾਊਥ ਵੈਲਜ਼, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਲੇਬਸ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ 2001 ਵਿੱਚ ਨਿਉ ਸਾਊਥ ਵੈਲਜ਼ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ (NSW Department of Education and Training) ਨੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਿਉ ਸਾਊਥ ਵੈਲਜ਼, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ। 2001 ਤੋਂ 2004 ਤਕ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਨਿਉ ਸਾਊਥ ਵੈਲਜ਼ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਵਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ। 2004 ਵਿੱਚ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ 'ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਫਾਰ ਟੀਚਿੰਗ ਪੰਜਾਬੀ ਲੈਂਗੁਏਜ' ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ। 2004-05 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਟੇਜ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਟੈਕਸਟ ਬੁਕਸ (ਕਿਤਾਬਾਂ) ਲਿਖੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 7 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਹਨ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਮੋਬਾਈਲ : +61419697212

urbachan.singhj@live.com

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗੜ੍ਹਸੰਕਰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ। 2000 ਵਿੱਚ ਸਿਫਨੀ ਆ ਕੇ ਡਾ. ਸੰਘਾ ਨੇ 6 ਸਾਲ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਫਿਰ 7 ਸਾਲ ਸਿਫਨੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਨ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਾ. ਸੰਘਾ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੁਚੀ ਬਣੀ ਰਹੀ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਰਸਾਲਾ ਸਾਨੂੰ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਸੰਘਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਸਿਫਨੀ ਦੀਆਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ, ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਦਿਲਹੁ ਮੁਹੱਬਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ, ਬਿਲੋਂਗੀ ਅੱਖਾਂ, ਘੋੜਾ ਡਾਕਟਰ, ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਬਾਬੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੂਨੀਅਰ ਡਾਕਟਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸੀ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਭਿੰਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 40 ਲੇਖ ਛੱਕੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 22 ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਇੱਕ ਲਘੂ ਨਾਟਕ ਵਿਚਾਰਾ ਵਿਲੀਅਮ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 25 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ 'storm in a tea cup' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਫਨੀ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ
+61 437641033
sangha_avtar@hotmail.com

ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਤਲਾ

ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਤਲਾ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੇਵਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਸਿਡਨੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰਿਸਰਚ ਸਕਾਲਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅੱਜਕੱਲੁ ਸਿਡਨੀ ਟ੍ਰੈਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਦੇ ਸੌਂਕ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਲੇਖ ਛੱਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਫੋਰਮ ਸਿਡਨੀ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੋਚਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਤੇ ਆਲੁਣੇ ਦਾ ਤਿਣਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਤੀਸਰਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਕ ਕਾਬਿਲੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਕੈਨੇਡਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਫੋਰਮ ਸਿਡਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61400443419

ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ

ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ 'ਚ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਸੋਹੀ ਕਾਵਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਢੰਡੀ ਸੋਚ ਉੱਤੇ ਕਰਾਰੀ ਚੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਰਜ ਆਵੇਗਾ ਕੱਲ ਵੀ, ਤਰਕਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਹਰਫ਼, ਲਹੂ ਵਿੱਚ ਮੌਲਦੇ ਗੀਤ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ (ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ (ਸੰਪਾਦਿਤ ਗੀਤ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਜਗਦੇ ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੀ ਡਾਰ (ਸੰਪਾਦਿਤ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਜਗਦੇ ਹਰਫ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋਅ (ਸ਼ਾਹਮੁੱਖੀ ਅਨੁਵਾਦ), ਵਿਸਰਜਨ ਸੇ ਪਹਿਲੇ (ਹਿੰਦੀ ਅਨੁਵਾਦ) ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61410584302

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ

ਮਲੋਟ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਤੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹੁ ਐਡੀਲੇਡ ਰਹਿੰਦੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸ਼ਾਇਰਾ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਦਬ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਹੁਣ ਤਕ ਇੱਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਚਾਨਣ ਦੀ ਪੈੜ ਜੋ ਅਮਿਤਾਸ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪੁਸਤਕ ਹੈ ਤੇ ਦੋ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰੂਹ ਦੀ ਗਾਨੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਕਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਿਦਕ ਨੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੱਖੋਂ ਨਰਸਿੰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਤੀ ਵਾਂਗ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਸੌਕ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸੰਸਥਾ ਸਾਉਥ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61452516779

ਕੁਲਜੀਤ ਗਜ਼ਲ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਹੀ ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗਜ਼ਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤ੍ਰੋਲ ਜਿਹੇ ਮੋਤੀ, ਇਹ ਪਰਿੰਦੇ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਰਾਗ ਮੁਹੱਬਤ, ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਨਾਰੀ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਜਦੋਂ ਐਰਤ ਸ਼ਾਇਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਖਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦਿਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਖਤ ਲਿਖੀਂ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਉਹ ਸੰਸਥਾਪਕ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਵੀ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61480125121

ਰਸਨਾ

ਰਸਨਾ ਐਚ. ਐਸ. ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ ਅਧਿਆਪਕ, ਖੋਜੀ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ, ਅਨੁਵਾਦਕ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ, ਟੀ. ਵੀ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਐਂਕਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਬਰਕਤ ਵੀ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਬਰਕਤ ਚੈਨਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਦੀ ਵੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਲੋਕਪਾਰਾ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਨੇਕਾਂ ਲੈਕਚਰ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਾਂਝੀ ਆਵਾਜ਼ ਰੇਡੀਓ, ਹਾਂਜ਼ੀ ਰੇਡੀਓ, 4 eb ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਟਾਕ ਸ਼ੋਆ ਦੀ ਹੋਸਟ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਅਲਗ ਪਹਿਚਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61425540030

ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਟਾਂਡਾ, ਸਿਫਲੀ

ਅਮਰਜੀਤ ਟਾਂਡਾ ਸਿਫਲੀ ਵੱਸਦਾ ਉਹ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗਲਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆਈ ਹੈ। ਪੰਜ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿੰਨ ਨਾਵਲ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ 2008 ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ- ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਿਖਤੁਮ ਨੀਲੀ ਬੰਸਰੀ, ਸ਼ਬਦਾਂਮਣੀ, ਕਵਿਤਾਂਜਲੀ, ਸੁੱਲਗਦੇ ਹਰਝ, ਕੋਰੇ ਨੀਲੇ ਵਰਕੇ, ਦੀਵਾ ਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ, ਕੋਰੇ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਨੀਲੇ ਦਸਖਤ, ਹਵਾਵਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖ, ਨਾਵਲ ਨੀਲਾ ਸੁੱਕਾ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਥੱਕੇ ਹੂਏ (ਹਿੰਦੀ)।

ਸਿਫਲੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61417271147

ਮਨਜੀਤ ਬੋਪਾਰਾਏ

ਮਨਜੀਤ ਬੋਪਾਰਾਏ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਉੱਥੋਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੋਚ ਦਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਹੈ। 1998 ਤੋਂ ਸਿਫ਼ਨੀ ਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕ **ਜੋਤਿਸ਼ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ-ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਾਹਿਤ** ਜਿਹੜੀ 1992 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਪੁਸਤਕ **ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸਵਾਹ** (ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਹੈ। ‘ਦਾ ਪੰਜਾਬ’ 2008 ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਖਬਾਰ ਹੈ। 2003 ਵਿੱਚ ਸੌਂਗ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਰਚਿਤ ਗੀਤ ਨੂੰ 2007 ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਛੁਟਬਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਿਸ਼ਵੇਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61412344380

ਰਮਾ ਸੇਖੋਂ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੋਹਾਂ ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਰਮਾ ਸੇਖੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲ ਦੀ ਵੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ‘ਰੰਗਮੰਚਕਾਰੀ’ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਥਿਏਟਰ ਦਾ ਗਰੂਪ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੇਵਲ ਧਾਰੀਵਾਲ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਹੇਠ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੂਣਾ, ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦੇਸਣ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹਨ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਵਿ ਨਾਟਕ, ‘ਸਿਰਫ਼ ਨਾਟਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ...’ ਲਿਖਿਆ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ‘ਰੰਗਮੰਚਕਾਰੀ’ ਟੀਮ ਰਾਹੀਂ ਮੰਚਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ‘ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀ ਚੈਨਲ’ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ‘ਮਹਿਫਲ-ਏ-ਸੁਖਨ’ ਰਾਹੀਂ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰੀਬੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦੀਬਾਂ ਦੇ ਰੂਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61421914391

ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ

ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੂਰੇ ਪੱਡਾ ਵਿੱਚ 1943 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਲਗਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਲੱਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਗੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੋਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। 1979 ਤੋਂ ਉਹ ਸਿਫ਼ਨੀ ਨਿਵਾਸੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ 10 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਦਾ ਸੱਚਾ ਢੋਆ, ਉਜ਼ਲ ਕੈਹਾ ਚਿਲਕਣਾ, ਯਾਦਾਂ ਭਰੀ ਚੰਗੇਰ, ਬਾਤਾਂ ਬੀਤੇ ਦੀਆਂ, ਜੋ ਵੇਖਿਆ ਸੋ ਆਖਿਆ, ਸਿਧਰੇ ਲੇਖ, ਸਾਦੇ ਸਿਧਰੇ, ਜਿੰਨੇ ਮੂੰਹ ਉਨੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਬਾਤਾਂ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇੱਕ ਸਦੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61 487015847

gianisantokhsingh@yahoo.com.au

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਗਾਜ਼ਲਗੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਉਹ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੇ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਵੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ, ਪੰਜਾਬੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੇਖੀ ਪਕੜ ਹੈ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿਕਾਂ, ਸੋਚਾਂ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖ ਕਾਵਿ ਵੰਨਗੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਨੇ ਜਾਪਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਕਾਵਿ ਵੰਨਗੀਆਂ ਹਾਇਕੂ, ਤਾਂਕੇ, ਸਦਕ ਤੇ ਚੋਕਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

61468400585

thind_kamboj@yahoo.com

ਸ਼ਮੀ ਜਲੰਧਰੀ

ਸ਼ਮੀ ਜਲੰਧਰੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 'ਇਸ਼ਕ ਮੇਰਾ ਸੁਲਤਾਨ' (ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ), 'ਪਹਿਲੀ ਬਾਰਿਸ਼', 'ਵਤਨੋਂ ਢੂਰ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਆਡੀਓ ਐਲਬਮਾਂ ਇਸ਼ਕ ਮੇਰਾ ਸੁਲਤਾਨ, ਫਕੀਰੀਆਂ, ਦਸਤਕ ਆਦਿ ਹਨ। ਸ਼ਮੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਗੀਤ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨਾਮਵਰ ਫਨਕਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61401909498

ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਲਾਟੀ

ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਥੈਰੇਪੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਐਡੀਲੇਡ ਵਾਸੀ ਰਿਸ਼ੀ ਗੁਲਾਟੀ 'ਜਿੰਦਗੀ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ' ਤੇ 'ਆਕਸ਼ਰਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ' ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਲਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਅਰਧ ਨਾਰੀ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੰਡੋਜ਼ ਟੀ. ਵੀ. ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਏ. ਵਨ ਪੰਜਾਬੀ ਟੀ. ਵੀ. ਇੰਡੀਆ ਤੇ ਹਰਮਨ ਰੇਡੀਓ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੇ ਕਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
61433442722
rishi22722@gmail.com

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ

ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਗਲੈਨਵੁੱਡ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿਫ਼ਨੀ, ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਤੇ ਸਕੱਤਰ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। **ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਮਹਿਕ** ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਾਵਲ ਹਾਣੀ, ਗੁਰ ਨੂਰ ਲਿਖੇ। ਯਾਡਰਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸਫਰਨਾਮਾ, ਯਾਤਰਾ ਬੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸਫਰਨਾਮਾ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਵੇਦਨਾਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61409660701

ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ

ਪਿੰਡ ਵਡਾਲਾ ਕਲਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ 'ਚ 35 ਸਾਲ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਬਤੌਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਿਟਾਈਰ ਹੋ ਕੇ 2015 ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਚਲੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ 13 ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸਧਰਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ' ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ 2018 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਦ ਭਰੇ ਗੀਤ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅੰਗਸੰਗ, ਵਿਅੰਗਆਤਮਕ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਹੂਕ, ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਪਿੰਡ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ, ਮੇਰੀ ਆਤਮ ਕਥਾ, ਸੋਚ (ਨਾਵਲ, ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ (ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ)
8437437803
pargatsingh33241@gmail.com

ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

2019 ਵਿੱਚ ‘ਅੰਤਰਗਤਿ’ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਮੈਲਬਰਨ , ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਬਿੱਕਰ ਬਾਈ

ਸੁਹਿਰਦ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੇ ਦੀਵੇ ਬਾਲਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61430103786

ਜਸਵੰਤ ਵਾਗਲਾ

ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵੱਸਦਾ ਜਸਵੰਤ ਵਾਗਲਾ ‘ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਜੰਗਲ’ ਅਤੇ ‘ਝੰਝਰ’ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਡੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਜ਼ਲਗੋਆਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਜੱਗਦੇ ਹਰਛਾਂ ਦੀ ਡਾਰ’ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਬਿਸਥੇਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61468933935

ਹਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ

ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਪੀਸ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹਰਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ ਲੇਖਕ, ਕਵੀ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ, ਬਰੋਡਕਾਸਟਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਚਕਦਾਰ ਪਾਣੀ ਅਤੇ **ਫਲਸਫਾ-ਏ-ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੰਜਾਬੀ** ਅਤੇ Coffee table book Success Stories of Indo-Australians, Challenges Opportunities and success ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ 2004 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਫੈਡਰਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

61402842375

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦੀ ਉਹ ਲੇਖਿਕਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਮਸੀਨ ਰੂਪੀ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਜਿਉਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਔਰਤ ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ, ਚਾਵਾਂ, ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ **ਭੁਸ਼ਨੂਰ**, ਮੈਂ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅੰਤਰਮਨ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਖੋਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61403674549

ਮਿੰਟੂ ਬਰਾੜ

ਮਿੰਟੂ ਬਰਾੜ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ, ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਸਮੀਖਿਆਕਾਰ ਤੇ ਖੇਤੀ ਖੋਜੀ ਹਨ। ਉਹ ਦੱਖਣੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਐਡੀਲੇਡ ਨੇੜੇ ਆਪਣੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ **ਕੈਂਗੂਰੂਨਾਮਾ** ਨਿਰੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਧਾਦਕ ਤੇ ਯੂਟੀਊਬ ਚੈਨਲ ਪੇਂਡੂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਤੇ ਹੋਸਟ ਹਨ। ਮਿੰਟੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਮਿੰਟੂ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਵਾਰ **ਗਵਰਨਰ ਮਲਟੀਕਲਚਰ ਐਵਾਰਡ** ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61434289905

mintubrar@gmail.com

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸੋਜ਼

ਰੁਪਿੰਦਰ ਸੋਜ਼ ਦਾ ਜਨਮ 1974 ਨੂੰ ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਿਸਬੇਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਰੁਪਿੰਦਰ ਸੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਦੋਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹਨ। **ਸੰਨਾਟਾ ਬੋਲਦਾ** ਹੈ (ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਰੁਪਿੰਦਰ ਸੋਜ਼ ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਆਫ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਨ।

ਬਿਸਬੇਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61433442492

ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧਰ

ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਆਮਦ ਤੇ ਪਸਾਰ ਤੇ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਰੇ ਸੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਨਾਲ 4200 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਸਬੰਧ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸਾਡੇ ਅਤੀਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸਾਨ ਨਾਮਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਕਿਸਾਨੀ ਮੌਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਦੇਲਨ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਕਿਸਾਨੀ ਮੌਰਚੇ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਟਾਈਮਲਾਈਨ ਨਾਲ ਚਿਤ੍ਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ 733 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਛੁੱਕਵੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਆਦਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੱਕ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ
0431209323
hs@sandhar.com.au

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ: ਮਾਂ ਹੁੰਦੀ ਏ ਮਾਂ, ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੀਆਂ ਕੁਝ ਖੱਟੀਆਂ ਕੁਝ ਮਿੱਠੀਆਂ, ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠੀਆਂ ਕੁਝ ਆਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪਾਰ ਦੀਆਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਰਸਾਲੇ 'ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈਰਲਡ' ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਛਪਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਸਟਰੋਲੀਆ
+61470382759
narula1954@yahoo.com

ਅਮਰਦੀਪ ਕੌਰ

ਫਗਵਾੜਾ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਅਮਰਦੀਪ ਕੌਰ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹੁ ਮੈਲਬਰਨ ਵਸਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਅਨਾਊਂਸਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੀ ਹੈ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਊਜ਼ ਰਿਪੋਰਟਰ ਵਜੋਂ ਤੇ ਫੇਰ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰੇਡੀਓ 'ਹਰਮਨ ਰੇਡੀਓ' ਨਾਲ ਰੇਡੀਓ ਜੱਕੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਨੁਭਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਰੇਡੀਓ ਜੱਕੀ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61003430904

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਰਗੋਧਾ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਕਹਾਣੀਕਾਰ, ਨਾਟਕਕਾਰ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਅਦਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਪਾਤਰ ਦਾ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਚਿਤਰਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨ ਸੰਧੁ ਅਤੇ ਬੰਦ ਡੱਬਾ ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਲਿਖਤਾਂ ਹਨ।

ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61 40312520

jasbirsahluwalia@gmail.com

ਸੁਰਜੀਤ ਸੰਯੁ

ਸੁਰਜੀਤ ਸੰਯੁ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਵੀ। ਤਿੰਨ ਸੌ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੀਤ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ‘ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ ਦੇ ਦੀਵੇ’ ਤੇ ‘ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ’ ਵਿੱਚ 10-10 ਰਚਨਾਵਾਂ ਵੀ ਛਪੀਆਂ ਹਨ।

ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਬਾਲ ਪੁਸਤਕ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਤਾਰੇ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਲਿਖੇ ਤਕਰੀਬਨ ਤੀਹ ਪੈਂਤੀ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ

ਬਿਸ਼ਬੇਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61478706479

ਦਲਵੀਰ ਹਲਵਾਰਵੀ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹਲਵਾਰਾ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਦਲਵੀਰ ਹਲਵਾਰਵੀ ਨੇ 1966 ਤੋਂ 2008 ਤੱਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਰਹਿ ਕੇ ਡਿਪਲੋਮਾ ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਜਰਨਲਲਿਜ਼ਮ ਕੀਤਾ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੇਡੀਓ 4eb ਤੇ ਹਰਮਨ ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਇੰਡੋਜ਼ ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇੰਡੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਆਫ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਇਧਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ‘ਜਸਟਿਸ ਆਫ ਪੀਸ’ (JP) ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਰਹਿੰਦੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਲਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਿਸ਼ਬੇਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61433681429

ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਢੀਂਡਸਾ

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬੇਗੋਵਾਲ (ਕਪੂਰਥਲਾ) ਵਿਖੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ 13 ਸਾਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹੁ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੇ ਐਡੀਲੇਡ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੈਣ ਬਸੇਰਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤਕ ਆਲੋਚਨਾ ਤੇ ਸੰਪਾਦਨਾ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ **ਅਹਿਸਾਸ** ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਅਧੀਨ ਹੈ। 50 ਦੇ ਕਰੀਬ ਖੋਜ ਪਰਚੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਖੋਜ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਚੂੜੀਆਂ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੈ। ਅੱਜਕੱਲ੍ਹੁ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸਾਊਬ ਆਸਟ੍ਰੋਲੀਆ ਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ
+61426093527

ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੱਲਖ

ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੱਲਖ ਦੀ ਕਰਮਭੂਮੀ ਮੈਲਬਰਨ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਹੈ। ‘ਆਖਰੀ ਵਿਆਹ’ ਉਸਦਾ ਪਲੇਠਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਕਿੱਤੇ ਵੱਜੋਂ ਉਹ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰ (ਲੁਧਿਆਣਾ), ਦੇਸ਼ ਸੇਵਕ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ), ਐਨ. ਜੈਡ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਊਜ਼ (ਨਿਊਜੀਲੈਂਡ), ਦੇਸੀ ਇੰਜਣ(ਮੈਲਬਰਨ) ਅਖਬਾਰਾਂ ਲਈ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਮੈਲਬਰਨ ਦਾ ਉਹ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਮੈਲਬਰਨ ਦਾ ਫਾਊਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਲੇਖ, ਵਿਅੰਗ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਆਦਿ ਛਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੌਮੀ ਅਵਾਜ਼ ਰੇਡੀਓ ’ਤੇ ‘ਦੇਸੀ ਗੱਲਾਂ ਦੇਸੀ ਲੋਕ’ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ
0061401482848
sukh751@gmail.com

ਜੀ. ਐਸ. ਰੁਪਾਣਾ

ਜੀ. ਐਸ. ਰੁਪਾਣਾ ਸਾਹਿਤਕ ਅਦਾਰੇ ਸਾਹਿਤ ਸੁਮੇਲ ਸਾਊਂਡ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ 10 ਵਰ੍਷ਾਂ ਤੋਂ ਪਰਵਾਸ ਹੰਢਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਤੈਨੂ ਇੱਕ ਖਤ ਲਿਖ ਦੇਵਾਂ' ਰੁਪਾਣਾ ਦੀ ਪਲੇਠੀ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਤਪਸ਼ ਦਾ ਰੰਗ ਸਾਫ਼ ਛਲਕਦਾ ਹੈ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ
+61404069979

ਗਿੰਨੀ ਸਾਗੂ

ਗਿੰਨੀ ਸਾਗੂ ਸੰਨ 2006 ਤੋਂ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮੈਲਬਰਨ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੜਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਾਲ ਰੋਡੀਓ ਤੇ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਿੰਨੀ ਸਾਗੂ ਦਾ ਅਸਲ ਨਾਮ ਯੁਧੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਗਿੰਨੀ ਸਾਗੂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ 'ਅਣਡਿੱਠੀ ਦੁਨੀਆ' ਛਥੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸਫਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ , ਆਸਟਰੋਲੀਆ
0061403147322
ginni.sagoo@gmail.com

ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ

ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਕਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸੰਧੂ ਦੀ ਹਮਸਫਰ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਰੁੱਚੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਸਾਂਝੇ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਿਹਾਂ **ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼, ਜਗਦੇ ਹਰਦਾਂ ਦੀ ਡਾਰ** ਵਿੱਚ 10-10 ਗਜ਼ਲਾਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਪਲੇਠੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤ ਪੁਸਤਕ **ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸੁਧਨੇ** ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਬੇਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਹਰਮਨਦੀਪ ਗਿੱਲ

ਹਰਮਨਦੀਪ ਗਿੱਲ ਬ੍ਰਿਸ਼ਬੇਨ ਰਹਿੰਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਬਸ਼ਿੰਦਿਓ, ਸਨਦ ਰਹੇ ਯਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਤਾਸਮਨ ਦੇ ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਵੀ ਉਹ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਬੇਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61430018118

ਆਤਮਾ ਹੋਅਰ

ਆਤਮਾ ਹੋਅਰ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਿਰਜਕ ਹੈ। 1992 ਤੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਆਤਮਾ ਹੋਅਰ ਕਵਿਤਾ ਪੜਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਲਈ ਅਥਾਹ ਮੋਹ ਝਲਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਵੀ ਰੂਪਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਬੇਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61 434 298 680

ਜੈਸਮੀਨ ਕੌਰ ਪੰਨੂ

ਸਿਡਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਦੇ Financial Crime and fraud prevention department ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਜੈਸਮੀਨ ਕੌਰ ਪੰਨੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਵਲਵਲੇ ਤੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦਾ ਵਲ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਚਮ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਦੋ ਸਾਂਝੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਹਨ: ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਜਦੋਂ ਔਰਤ ਸ਼ਾਇਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਦੀ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61424172265

ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁੱਲਪੁਰ

2013 ਤੋਂ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁੱਲਪੁਰ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦਾ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਵਿਅੰਗਆਤਮਕ ਕਾਵਿ ਕਿਰਤਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁੱਲਪੁਰ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਤੇ ਅਜੀਤ ਅੱਖਬਾਰ ਲਈ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1998 ਤੋਂ 2011 ਤੱਕ ਅਜੀਤ ਅੱਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਪੰਨੇ ਤੇ 'ਮੁੰਹ ਆਈ ਬਾਤ' ਕਾਲਮ ਅਧੀਨ ਵਿਅੰਗ ਲਿਖਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅੱਖਬਾਰਾਂ ਲਈ ਉਹ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਚੰਗੇ ਕਵੀ ਵੀ ਹਨ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ
0411218801

ਸੁਮੀਤ ਕੌਰ

ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਜੰਮੀ ਜਾਈ ਤੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹੁ ਮੈਲਬਰਨ ਵੱਸਦੀ ਸੁਮੀਤ ਕੌਰ ਇੱਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਾਖਸੀਅਤ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੀ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੁ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ SBS PUNJABI ਨਾਲ ਜੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਯੋਗ ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਹੈ। ਸੁਮੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਅਜਕੇ ਡਿਜੀਟਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੇ sounds of sahit ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਯੂ-ਟਿਊਬ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁਕ ਚੈਨਲ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ , ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61470120822

ਯੋਧ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਮਿਲਡੂਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਵਾਸੀ ਬਣਿਆ ਯੋਧ ਧਾਲੀਵਾਲ ਪਿੰਡ ਸੈਦੋਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੈ। ਯੋਧ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੀ ਕਲਮ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ। ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਾਏ ਗੀਤ ਜਵਾਨੀ 1984 ਤੋਂ 2021 ਨੇ ਯੋਧ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੋਧ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦਾ ਹਰ ਗੀਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਣਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61456471159

ਮਧੂ ਤਨਹਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਮਧੂ ਤਨਹਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਟਾਕ ਸ਼ੋਆ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਂਰਤਾਂ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਹੀ ਮਧੂ ਤਨਹਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਰਲੀ ਚਾਈਲਡਹੁੱਡ ਐਜੂਕੇਟਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਛਪੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਠਕ ਸਮਝਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ 'ਖਰਾਬ ਲੇਖਕ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਪਾੜ੍ਹਾ ਬਣਨਾ ਬੇਹਤਰ ਹੈ'।

ਮੈਲਬਰਨ , ਆਸਟਰੇਲੀਆ

0425618270

ਅਮਨ ਭੰਗੂ

ਅਮਨ ਭੰਗੂ ਦਾ ਜਨਮ 1982 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਹਸਨਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। 2004 ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। 2010 ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਪਲੇਠਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇਂ’ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਲਦ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਲੇਠਾ ਨਾਵਲ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਰੂ ਬ ਰੂ ਕਰੇਗਾ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀ ਤੇ ਲਾਘੂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਸਮਨ ਦੇ ਸਰਪਸ੍ਰਤ ਵਜੋਂ ਵੀ ਉਹ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਬੇਨ ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਆਲਾ ਨਾਗਰਾ ਦੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਮੈਲਬਰਨ (ਆਸਟਰੋਲੀਆ) ਹੈ। ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਨਰਸ ਹੈ। ਬੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਨਰਸਿੰਗ ਡੀਕਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੈਲਬਰਨ ਤੋਂ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਫਰੈਂਕਸਟਨ ਹਸਪਤਾਲ ਮੈਲਬਰਨ ਵਿਖੇ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਰੱਖਦੀ ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਲਦ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪਲੇਠਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਮੈਲਬਰਨ , ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+614101515209

ਜਿੰਦਰ ਬਰਾੜ

ਜਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵੱਸਦਾ ਕਵੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਿੰਡ ਰਾਮੂਵਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61426219587

ਹਰਕੀ ਵਿਰਕ

ਹਰਕੀ ਵਿਰਕ ਬ੍ਰਿਸ਼ੇਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵੱਸਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ **ਤਿਤਲੀਆਂ** ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ੇਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਮਨਦੀਪ ਬਰਾੜ

ਮਨਦੀਪ ਬਰਾੜ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੈਲਬਰਨ ਦਾ ਵਾਸੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਅਜੇ ਕੋਈ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਉਸਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫੇਸਬੁੱਕ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। 2013 ਤੋਂ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ **ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ** ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਮੈਲਬਰਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61421002309

ਜੱਗੀ ਜੌਹਲ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਨੇਤਪੁਰਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਜੱਗੀ ਜੌਹਲ ਪਿਛਲੇ 13 ਸਾਲ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 'ਚ ਬਿਤਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਹੁਣ ਅਸਟਰੋਲੀਆ ਸੈਟਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੱਗੀ ਦੀਆਂ ਤੀਹ ਕੁ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਿਕ ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛਘ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਸੰਨ 2005-06 ਵਿੱਚ ਐਸ. ਏ. ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਤਿੰਨ ਲਈ ਸਟੇਜ ਡਰਾਮੇ ਵੀ ਲਿਖੇ ਤੇ ਖੇਡੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦਾ ਵੀ ਸੌਂਕ ਹੈ। ਜਲਦ ਹੀ ਪਲੇਠਾ ਗਜ਼ਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ , ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61499937068

ਵਰਿੰਦਰ ਅਲੀਸ਼ੇਰ

ਵਰਿੰਦਰ ਅਲੀਸ਼ੇਰ ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਇਹ ਲੇਖਕ 'ਤਾਸਮਨ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੈ।

ਵਰਿੰਦਰ ਅਲੀਸ਼ੇਰ
ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਜੌਹਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਹੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਅਥਾਹ ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੁਬਾਨ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ/ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਵਿਅਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61 415 802 503

ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਜੀਰਾ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ 2009 ਤੋਂ ਮੈਲਬਰਨ ਵਾਸੀ ਹੈ। ਬਰਜਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਲਜ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਵੀ ਰਿਹਾ। ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਗਜ਼ਲ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਲਿਖੇ ਕੁਝ ਗੀਤ ਰਿਲੀਜ਼ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61421730802

ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਪੰਨੂ

ਪਰਥ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਸਖਸੀਅਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬੀਬੀ ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਪੰਨੂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਛੋਲੀ ਪਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੱਟਾ ਮਿੱਠਾ ਜੀਵਨ ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਮਾਂ ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਮਧੋਲੀਆਂ ਕਲੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਾਂਝੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਅੱਖਿਂ ਛਿੱਠਾ ਤੇ ਹੱਡੀ-ਹੰਡਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਰਥ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਕਪੂਰ ਕੌਰ ਜੱਗੀ

ਕਪੂਰ ਕੌਰ ਜੱਗੀ, ਸਿਫ਼ਨੀ ਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਚੀਫ ਐਡੀਟਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਇਹ ਅੱਖਰ ਅਜਾਇਬ ਅਜਨਬੀ, ਸੰਪਾਦਿਤ ਅਤੇ ਮਲਵਈ ਉਪਭਾਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਖੋਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਫ਼ਨੀ, ਆਸਟਰੋਲੀਆ

0420246283

ਜੱਸੀ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਜੱਸੀ ਧਾਲੀਵਾਲ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਸਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਲਪਕਾਰ ਹੈ ਉਸਦੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇਸਣ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁੱਖ ਸਾਂਦ ਹੈ, ਟਰਾਫ਼ੀ ਵਾਈਫ਼ ਅਤੇ ਦੋ ਨਾਵਲ ਸੁਖਨ ਲੋਕ, ਪੋਸਟ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੱਸੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬੈਲਾਰਟ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭੰਗੂ

2008 ਤੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭੰਗੂ ਦਾ ਜਨਮ ਬਰਨਾਲਾ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਐਮ. ਏ. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੀਤਾ। ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਨਾਟਕ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮਨ ਪਸੰਦ ਸਾਹਿਤ ਵਿਧਾ ਹਨ।

ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਕਤ ਆਡੀਓ, ਡਿਜੀਟਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਬਰਕਤ ਚੈਨਲ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਜਨ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਲੰਬੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਤਖਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ

ਪਿਹੇਵਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦੇ ਵਾਸੀ ਤੇ ਅੱਜਕੱਲੁ ਸਿਡਨੀ ਰਹਿੰਦੇ ਤਖਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਭਾਰਤੀ ਵਾਯੂ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਵੀ ਹਨ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਪੁਸਤਕ ਪਰਵਾਸੀ ਕਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ‘ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈਰਾਲਡ’ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਛਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਿਡਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+917082037644

ਵਿਕਰਮ ਚੀਮਾ, ਪਰਥ

ਵਿਕਰਮ ਚੀਮਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸ ਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੀਮਾ ਖੱਡੀ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਹੈ 2009 ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਆਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਜਾਏ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 108 ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਪਰਥ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+614832992110

ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਹਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸੰਯੋਜਕ ਵੀ ਹਨ।

0481 200 545
manji.singh09@gmail.com

ਹਰਲਾਲ ਸਿੰਘ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਹਰਲਾਲ ਸਿੰਘ 2009 ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਆ ਵੱਸਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਂਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਸੌਂਕ ਬੋਲੀਆਂ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਰਥ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਲਵਈ ਗਿੱਧੇ ਦੀ ਟੋਲੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਲੋਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਰਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀਆਂ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਮਾਨਵੀ ਰਿਸ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲੇਵਰ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਰਲਾਲ ਸਿੰਘ

ਸੰਚਾਲਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਪਰਥ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

+61431024501

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਹਾਲੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਵੱਲ ਰੁਚਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸੌਂਕ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

ਆਸਟਰੋਲੀਆ

ਬਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਬਲਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੀਤਕਾਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਥੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਆਸਟਰੋਲੀਆ

+61470217067

ਹਰਦੀਪ ਭੰਗੂ

ਸਿਫਨੀ ਵੱਸਦੇ ਹਰਦੀਪ ਭੰਗੂ ਦੇ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੀੜਾਂ ਦੇ
ਪਰਛਾਵੇਂ ਅਤੇ ਦਰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਸਿਫਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

+61415087298

ਹਰਮੰਦਰ ਕੰਗ

ਮੈਲਬਰਨ ਵੱਸਦੇ ਹਰਮੰਦਰ ਕੰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
ਵੱਖਰੀ ਮਿੱਟੀ ਵੱਖਰੇ ਰੰਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਮਲਹਾਂਸ
ਐਡੀਲੇਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਤੇਵਿੰਦਰਵੀਰ ਗਰੇਵਾਲ
ਮੈਲਬਰਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61 412 279 077

ਪਾਲ ਚੌਥੂਕੇ
ਸਿਫਨੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ
+61450477300

ਗਿਆਨੀ ਮਿਹਰ ਸਿੰਘ, ਸਿਡਨੀ

- 1) ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਨੇ ਕਾ ਚਾਉ ਵਾਰਤਕ, 2) ਆਪ ਸਹਾਈ ਹੋਆ ਵਾਰਤਕ
- 3) ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੋਹਿ ਬਣ ਆਈ ਵਾਰਤਕ, 4) ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਦਿ ਨਾ ਸਾਕ ਵਾਰਤਕ

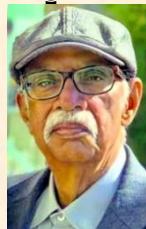
ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਫੁਲਗੂਲਗਾ

- 1) ਮੁੰਦਾਵਣੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਹਿਤ

ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ, ਮੈਲਬਰਨ

- 1) ਸਮਾਈਲ ਨਾਵਲ
- 2) ਰੂਹ ਦਾ ਸਾਗਰ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਮਰਹੂਮ ਐਸ ਸਾਕੀ, ਸਿਡਨੀ

ਐਸ ਸਾਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ, ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। 1986 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਇੱਕ ਬਟਾ ਦੋ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 13 ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ 6 ਨਾਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਛੋਲੀ ਪਾਏ। ਉੱਝ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮਹਿੰਦਰਾ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਪ੍ਰਤੀਲੜੀ, ਕਹਾਣੀ ਤੇ ਪੰਜ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਸਿਡਨੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਐਸ ਸਾਕੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ:

ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ:ਬਹੁਰੂਪੀਆ, ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ, ਨਾਨਕ ਦੁੱਖੀਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰ, ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਸੋ ਗਿਆ, ਦੁਰਗਤੀ, ਨੰਗੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ, ਦੇਵੀ ਦੇਖਦੀ ਸੀ, ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ, ਬਾਪੂ ਦੀ ਚਰਖਾ, ਮੁੜ ਨਰਕ, ਇਕੱਤੀ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਦੋ ਬਲਦੇ ਸਿਵੇ, ਮੰਗਤੇ, ਖਾਲੀ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ ਬਿਆਸੀ, ਇੱਕ ਤਾਰਾ ਚਮਕਿਆ, ਇੱਕ ਬਟਾ ਦੋ ਆਦਮੀ

ਨਾਵਲ: ਵੱਡਾ ਆਦਮੀ, ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ, ਨਿਕਰਮੀ, ਮੇਲੋ, ਭੱਖੜੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਕੁ, ਰੰਢੀ ਦੀ ਧੀ, ਅੱਜ ਦਾ ਅਰਜਨ, ਰਖੇਲ, ਹਮ ਚਾਕਰ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ, ਸ਼ੇਰਨੀ, ਬੇਗਮ, ਬੇਦਖਲ,

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ : ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਡਾ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ

ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਜਿਹੜੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿੱਛੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾਰਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਹਿੱਤ 'ਪਰਵਾਸ' ਦੇ ਹਰੇਕ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਵਿੱਛੜੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸਾਡੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜੀਵਿਤ ਰਹਿਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਰਨ ਚੰਦਨ, ਸਾਬਿ ਲੁਧਿਆਣਵੀ, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਦਰਸ਼ਨ ਧੀਰ, ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ ਅਤੇ ਸਿਵਚਰਨ ਗਿੱਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਡਾ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਮੁਕਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਅਤੇ ਭੁਲੱਥ(ਕਪੂਰਥਲਾ) ਵਿਖੇ 28 ਸਾਲ ਪ੍ਰਾਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਾਲਜ, ਬਟਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਤ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕਾਲਜ, ਸੀਚੇਵਾਲ ਵਿਖੇ ਅੱਠ ਸਾਲ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਰਚਨਾ ਮੰਚ (ਰਜਿ.), ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ-ਕ੍ਰਿਤਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ- ਤੁਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਅੱਗ, ਕਾਲੇ ਹਾਸ਼ੀਏ, ਚਾਨਣ ਦੇ ਹਰਫ (ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਮੌਸਮ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ (ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ), ਦਿਸ਼ਾ (ਨਾਵਲ), ਬਦੇਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ: ਨਸਲਵਾਦੀ ਪਰਿਪੇਖ, ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ-ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ (ਆਲੋਚਨਾ), ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਵਰਗ: ਬਰਤਾਨੀਆ (ਸਫਰਨਾਮਾ), ਆਪਣਾ ਦੀਪਕ ਆਪ: ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਉ ਅੰਬੇਡਕਰ (ਜੀਵਨੀ), ਆਲਮ-ਕਾਵਿ: ਗੁਰਦਾਸ ਰਾਮ ਆਲਮ ਦੀ ਕਵਿਤਾ (ਸਹਿ-ਸੰਪਾਦਨਾ)।

ਡਾ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰਬਪੱਖੀ ਲੇਖਕ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍਷, 2021 ਵਿੱਚ ਸਾਂਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਢੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਵਿਤਾ, ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਖਸ ਸੀ ਜੋ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ਼ ਦੇ ਘੋਰ ਤਸ਼ਚਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਆਖਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਬਦੇਸ਼ (ਆਸਟਰੋਲੀਆ) ਜਾਣ ਪਿਆ, ਤਦੇ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਤਸ਼ਚਦ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁੱਟ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦਾ ਜਨਮ 02-08-1938 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪਰਲੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਸਮਰਾ ਜੰਡਿਆਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਦਕਾ ਪਿੰਡ ਉਥੋਂ ਤਿੰਨ ਕੁ ਮੀਲ ਦੂਰ ਮੁਕੰਦਪੁਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਦਾਦਕੇ ਅਤੇ ਨਾਨਕੇ ਜੱਟ-ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਸਨ ਜੋ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਰੌਲਿਆਂ ਵੇਲੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਏਧਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੁਆਬਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ 'ਸਾਉਨ' ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਲੋਕ 'ਸੋਨ' ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਸਨ। ਏਧਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਰਾਹੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਧੰਦਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਬਹੁਤ ਸੀ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਏਧਰ ਆ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗਾ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਪਾਸੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਲਿਖਣੀ ਸਿੱਖੀ। ਫਿਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਮਹੌਲ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੂਜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਰਾਹੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਨੂੰ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕ ਬੋਰਡ ਐਂਗਲੋ ਵਰਨੈਕੁਲਰ ਸਕੂਲ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਖੇ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਆਏ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਮ ਐਮ. ਬੀ. ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਹੀ ਨੇ ਏਸੇ ਹੀ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਾਕੀ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਕੈਪਟਨ ਵੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਅਗਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਆਰੀਆ ਕਾਲਜ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਉਦੋਂ ਸੱਤਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ। ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸੋਕ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਜਾਂ ਅੜਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਉਹੋ ਹੀ ਉਹ ਯਾਦ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਦੇ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੇ ਠਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਆਪਣੀ ਲਿਖੀ ਹੀ ਬੋਲਣੀ ਹੈ। ਗੁਰਪੁਰਬ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੋਕ ਗੀਤ ਟੱਪਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਲਾਹੀ ਗਈ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ 'ਤੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਵਿਤਾ ਆਪ ਲਿਖ ਕੇ ਬੋਲੀ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲਗਨ ਲੱਗ ਗਈ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਨੌਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਦੇਹਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰੋੰਡਕਾਸਟ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਬਦਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਪੈਸੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ, ਅਗਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਆਰੀਆ ਕਾਲਜ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਵਿਤਾ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਵਿਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਐਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਦੇ ਕੈਂਪ ਵੀ ਦੂਰ-ਦੂਰਾਡੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੀਡਰੀ ਦਾ ਰੰਗ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਧੱਕਿਆਂ ਝਿਲਾਫ਼ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਲੀਡਰੀ ਕਾਲਜ ਆ ਕੇ ਹੋਰ ਵੀ ਚਮਕ ਪਈ, ਏਥੇ ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਵਿਰੁੱਧ ਧਰਨੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੜਤਾਲਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਕਸਰ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਰਨ ਵਰਤ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਪਾਸ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ। ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦੋ ਦੋ ਸੌ ਰੁਪਏ ਜਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਐਨ. ਸੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚੋਂ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਰਨ ਵਰਤ ਦੇ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਰਾਹੀ ਪਰਵਾਸ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਦੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਖੁਲ੍ਹਵਾਈ ਸੀ। ਪਰ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਨੇ ਸਾਲਾਨਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵੇਲੇ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦੀਆਂ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਛੇ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਇਸ ਬਦਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ। ਉਦੋਂ ਰਾਹੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਉਪਰੰਤ ਰਾਹੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੂਸ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਡੈਲੀਗੋਸ਼ਨ ਨਵੇਂ ਸ਼ਹਿਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਡੈਲੀਗੋਸ਼ਨ ਦੀ ਸਵਾਗਤੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਹੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਰਾਤ ਦਿਨ ਏਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੇ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਲਟਾਈਮਰ (ਕੁਲਵਕਤੀ ਕਾਮਾ) ਬਣਾ ਕੇ ਜਲੰਧਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਥੇ ਰਾਹੀ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਖਬਾਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਉਪਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ‘ਮਲਹੋਤਰਾ’ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ‘ਨਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਾ’ ਅੱਖਬਾਰ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਰਾਹੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਐਮ. ਐਲ. ਏਜ਼. ਨੂੰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸਵਾਲ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੱਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਜਟ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਨਵੇਂ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਾਲ ਮੁਹਰੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਖਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਸੁੱਟੇ। ਰਾਹੀ ਵੀ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਿਆਂ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਵੀ ਡਾਂਗਾਂ ਖਾਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਰਾਹੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਕੌਂਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਚਲਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਹੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਲਈ ਡੈਲੀਗੋਟ ਵੀ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਜਲੰਧਰ ਪਹੁੰਚਿਆਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਾਹੀ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਡਾਰੀ ਵਰੰਟ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਡਰ ਗਰਾਊਂਡ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਗਰਮ ਮਿਜਾਜ਼ ਕਾਮਰੇਡ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ‘ਸੁਤੰਤਰ’ ਦੇ ਵੀ ਵਰੰਟ ਨਿਕਲੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ‘ਸੁਤੰਤਰ’ ਦੇ ਕਹਿਣਾਂ ’ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਨੇਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਰੰਟ ਖਤਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਮੁਜ਼ਾਹਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਬਦਲੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ‘ਸੁਤੰਤਰ’ ਦੀ ਹੱਕੀ ਮੰਗ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ।

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਉਦੋਂ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਰ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਰਾਹੀ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਦੋ ਆਨੇ ਬਚੇ ਸਨ। ਉਹ ਨਿੰਮੋਝੂਣਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ‘ਛੁਲਵਾੜੀ ਗਿਆਨੀ ਕਾਲਜ’ ’ਤੇ ਪਈ। ਉਹ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੈਠੇ ਸਨ ਪਰ ਕਾਲਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਗਿਆਨੀ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਖਾਣਾ ਖਾ ਕੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਦੱਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੁਧੀਮਾਨੀ ਦੀ ਕਲਾਸ ਪੜ੍ਹਾ ਦਿਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਫੀਸ ਰੱਖ ਲਿਆ ਕਰੋ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮਰਾ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਰਾਹੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੰਜਾ ਬਿਸਤਰਾ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਗਿਆਨੀ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ‘ਦਰਦ’ ਨਾਲ ਵੀ ਇੰਜ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਾਹੀ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰਾਹੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਸੱਦਿਆਂ ’ਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਮਿਲਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਰਾਹੀ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਗਿਆਨੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵੀ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰਥਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਵੀ ਚਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲੇ ਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਾ ਦਿਆ ਕਰਨ। ਰਾਹੀ ਮੰਨ ਗਿਆ ਪਰ ਇੱਕ ਜਣੇ ਦੀ ਫੀਸ ਸੌ ਰੁਪਿਆ ਦੱਸੀ, ਉਹ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1962 ਨੂੰ ਰਾਹੀ ਨੇ ਕਪੂਰਥਲੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਆਪਣਾ ‘ਅਜੀਤ ਗਿਆਨੀ ਕਾਲਜ’ ਖੋਲ ਲਿਆ। ਇਥੇ ਧਨਪਤ ਰਾਏ ਐਂਡ ਸੰਨਜ ਜਲੰਧਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬੁਧੀਮਾਨੀ, ਵਿਦਵਾਨੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਦੀਆਂ ਗਾਈਡਾਂ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਥੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਕਮਾਲੀਆ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸੱਠ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ’ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਟੀਚਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਦੋ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਹੀ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਐਮ. ਡੀ. ਐਸ. ਡੀ. ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਕਪੂਰਥਲੇ ਓਨੀ ਤਨਖਾਹ ’ਤੇ ਜਾ ਲੱਗਾ।

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਜਦੋਂ ਫੁਲਵਾੜੀ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਨੇੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੰਧਾਵਾ ਮਸੰਦਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਨਿਰਵੈਰ ਵੀ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਕਰਕੇ ਜਲੰਧਰ ਹੀ ਸਿਲਾਈ ਟੀਚਰ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਰਾਹੀ ਕਪੂਰਥਲੇ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਰਵੈਰ ਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲੱਖਣ ਕੇ ਪੱਡੇ ਸਿਲਾਈ ਟੀਚਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵੈਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਨਿਰਵੈਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਨਿਰਵੈਰ ਨਾਲ ਕਪੂਰਥਲੇ ਆਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹੀ ਪਸੰਦ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਤੇਈ ਅਪੈਲ, 1963 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਫਤਿਹ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਜੁਲਾਈ, 1965 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਬੇਟੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਤੇ ਰਾਹੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕ 'ਸਿਲੇਹਾਰ' ਵੀ ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਛੱਪ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਬੇਟੀ ਨਵਜ਼ੋਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਟੇ ਰਾਜਬੀਰ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਕਪੂਰਥਲੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀ ਆਪਣਾ ਘਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਲੈ ਲਈ।

ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਦਾਇਰਾ ਕਾਫੀ ਵਧ ਗਿਆ। ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਰਣਧੀਰ ਕਾਲਜ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਰੋਡਿੰਡ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੀਸ਼ਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਸਰਦਾਰ ਬਸਰਾ, ਹਰਿਭਜਨ ਹੁੰਦਲ, ਕੰਵਰ ਇਮਤਿਆਜ਼, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੰਵਲ 'ਇਮਰੋਜ਼' ਆਦਿਕ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ। ਏਥੋਂ ਹੀ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਇਮਰੋਜ਼ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ “ਤੁਧੁ ਰੇਖਾ” ਨਾਮ ਦਾ ਪਰਚਾ ਵੀ ਕੱਢਿਆ। ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰ ਮੋਹਨਜੀਤ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ‘ਅਰਪਣ’ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਕਵੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ‘ਕਾਮਲ’, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ‘ਬਟਾਲਵੀ’, ਜਗਤਾਰ, ਕੰਵਰ ਸੁਖਦੇਵ, ਆਦਿਕ ਛੱਪਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਰਚਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੇ ਜ਼ਿਲਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਟੀਚਰ ਯੂਨੀਅਨ ਵੀ ਖੜੀ ਕੀਤੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਕੂਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਟੰਡਨ ਮਿਲਣ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਏਥੇ ਵੀ ਯੂਨੀਅਨ ਖੜੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੇ ਗਰੇਡ ਸੋਧ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਹੁਣ 365 ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਰਾਹੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰਸਿੱਪ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਭਾਵੇਂ ਅੜਚਨਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨਾ ਵੀ ਪਿਆ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਖੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਧਰਨਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਰਾਹੀ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਦੋਂ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੀ, ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਦੇਵੇਗੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟੀਚਰ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਯੜੱਲੇਦਾਰ ਭੁਮਿਕਾ ਅਤੇ ਅੱਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਢੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਸਲਬਾੜੀ ਲਹਿਰ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਮਿਲਣ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਗੁਪਤ ਪਰਚਾ 'ਦਸਤਾਵੇਜ਼' ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨਕਸਲਾਈਟ ਮੁੰਡੇ ਮਿਲਣ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਪੂਰਥਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆ ਗਈ, ਪਰ ਨਕਸਲਾਈਟ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਕ-ਦੁੱਕਾ ਕਤਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਖਾਮੀ ਉਹ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਲਾਈਨ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਰਾਤ ਨਕਸਲਾਈਟ ਲੀਡਰ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ, ਇਕਬਾਲ ਤੇ ਬਿੱਲੂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵੀ ਆਏ ਸਨ। ਇਕਬਾਲ ਤੇ ਬਿੱਲੂ ਸਵੇਰੇ ਚਲੇ ਗਏ ਪਰ ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਉਸ ਪਾਸ ਕਈ ਦਿਨ ਰਿਹਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਭਾਸਨ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦੇ ਵਰੰਟ ਨਿਕਲ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 09-01-1971 ਨੂੰ ਸਕੂਲੋਂ ਹੀ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਪਰ ਘਰੋਂ ਕੋਈ ਇਤਿਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿੱਤ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਪੂਰਖਲਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਮੰਜ਼ੀ ਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰਾਹੀ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੋਤਵਾਲ ਇਹੋ ਪੁੱਛਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਪਾਸ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਨਕਸਲਬਾੜੀਏ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਰੀਮਾਂਡ 'ਤੇ ਇੰਨੈਟੈਰੋਗੋਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਵੀ ਨਕਸਲਬਾੜੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਪੁੱਛਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅੱਠ ਰਾਤਾਂ ਜਾਗਦਾ ਰੱਖਿਆ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਹੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਘਟ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਨਕ ਲੁਆਉਣੀ ਪਈ। ਲੱਤਾਂ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਉਪਰੋਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਦਸੰਬਰ 1973 ਵਿੱਚ ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫੜ ਲਿਆ। ਉਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦੋ ਸਿਪਾਹੀ ਇੱਕ ਨਕਸਲਾਈਟ ਨੂੰ ਇੰਨੈਟੈਰੋਗੋਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਕਪੂਰਖਲਾ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੁਭਾਨਪੁਰ ਤੇ ਕਪੂਰਖਲਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡਾ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੁੜਬਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਾਹੀ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਘੋਟਣੇ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਰਾਹੀ ਪਾਸੋਂ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਰਾਹੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪੱਕਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਨਕਸਲਾਈਟਾਂ ਵਲੋਂ ਵਾਰਦਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਗਿਛ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਰਾਹੀ ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗਰਮ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਚੇਤਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਬੰਦ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਵਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਤੇਰਾਂ ਜੁਲਾਈ, 1979 ਨੂੰ ਉਹ ਨਿਪਾਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ ਤੇ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਾਇਆ ਥਾਈਲੈਂਡ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਉਹ ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਥੋਂ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੀ ਅੰਬੈਸੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲਗਵਾ ਕੇ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਅਗਸਤ, 1979 ਨੂੰ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਦੇ ਮੈਲਬਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਤੇ ਚਲਾ

ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ: ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ

ਗਿਆ। ਸੰਤਰੇ ਤੋੜਨ ਅਤੇ ਗਾਜਰਾਂ, ਗੰਢੇ ਪੁੱਟਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਜੀਅ ਤੋੜ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਸੇ ਭੇਜਦਾ ਰਿਹਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਨੇ 1983 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ 31-12-1979 ਤੱਕ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਆਏ ਸਭ ਕੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਉਧਰ ਮੰਗਵਾ ਲਿਆ। ਉਂਜ਼ ਵੀ ਰਾਹੀਂ ਦਾ ਸੱਜਾ ਗੋਡਾ ਸੁੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਹੁਣ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਭਾਵੇਂ 'ਫੌਜੀਆਂ' ਨਾਵਲ ਅਤੇ 'ਅੱਜ ਦਾ ਗੋਤਮ' ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 1982 ਵਿੱਚ ਛਪ ਚੁਕੇ ਸਨ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਰਾਹੀਂ ਨੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਿੱਠ ਕੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਫਰਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਖੂਬੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਇਨਸਾਨ, ਇਮਾਨਦਾਰ, ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਰਾਹੀ' 30 ਅਪੈਲ, 2021 ਨੂੰ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿਖੇ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀ ਭਿਆਨਕ ਬਿਸਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਦਾ ਹੋਇਆ 83 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ।

ਅਜੀਤ ਰਾਹੀ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਤਾਂ :

ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ : ਸਿਲੇਹਾਰ, ਅੱਜ ਦਾ ਗੋਤਮ, ਤਵੀ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤੱਕ, ਅਸੀਂ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਵੀ ਦਿਨ ਆਉਣੇ ਸਨ, ਮੁਕਤਾ ਅੱਖਰ, ਮੈਂ ਪਰਤ ਆਵਾਂਗਾ, ਸਤਰੰਗੀ (ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕਾਂ)।

ਗਲਪ: ਫੌਜੀਆਂ, ਧੁਖਦੀ ਧੂਣੀ, ਸੁਲਗਦਾ ਸੱਚ, ਬਾਗੀ ਮਸੀਹਾ, ਨੌਕਰੀ (ਕਹਾਣੀਆਂ)।

ਵਾਰਤਕ : ਕਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵੇ ਹੂ, ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਪਸੀ, ਜ਼ਮੀਂ ਖਾ ਗਈ ਆਸਮਾਂ ਕੈਸੇ ਕੈਸੇ, ਤੀਜਾ ਘਲੂਘਾਰਾ, **ਜੀਵਨੀ:** ਸ਼ੇਕ-ਏ-ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਸਿੱਖਰ ਰਾਜਗੁਰੂ, ਆਜ਼ਾਦ ਯੋਧਾ, ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ,

ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ : ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦਾ ਸਫਰ, ਆਪਣੇ ਸਨਮੁੱਖ।

ਸਫਰਨਾਮਾ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਫਰਨਾਮਾ, ਬਲ ਡੂਗਰ ਭਵਿਉਮ, ਸਫਰ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ : ਮੁਕਤਾ ਅੱਖਰ (ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ), ਏਥੇ ਹੀ ਕਿਤੇ (ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ), ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦਾ ਸਫਰ (ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ)।

ਡਾ. ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਪਰਵਾਨਾ

ਕਪੂਰਥਲਾ

9855084588

ਮਨਮਾਰਭੀਆਂ...

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਪਰਵਾਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਫੇਰੀ

ਲੇਖਕ ਬਲਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ (ਬਰਤਾਨੀਆ) ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਪਧਾਰੇ। ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਰ ਤੇ ਯੂਰਪ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਰੰਭ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਤ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਸਭਾ ਇਟਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ' ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਸਬੰਧੀ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰੀ ਕਾਰਜ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ। ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ, ਵਿੱਦਿਆ, ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਤੇ ਯੂਰਪ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਹਿਤ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ਡੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਪਰਵਾਸੀ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਡੈਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਕ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸਾਹਿਤ ਸੁਰ ਸੰਗਮ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਬਲਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ' ਹਿੰਦੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਲੀਜ਼

ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੱਸਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਪੁਸਤਕ 'ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀ: ਦੂਸਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ' ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕ ਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਸੁਸ਼ਮਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਤਰਜਮਾ ਸੁਭਾਸ਼ ਭਾਸਕਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਗਾਥਾ ਹੈ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਨੋਹ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਬਲਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ ਨੇ ਬੜੀ ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤਰੀ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੇਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡਮੁਲਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਲਾ ਨੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ੍ਰੋਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਿਹਨਤ ਭਰਪੂਰ ਕਾਰਜ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਲਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਟਾਲੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰੀ ਕਾਰਜ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਵੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਲੇਖਕ ਜਸਤੇਜ਼ ਸਿੱਧੂ (ਅਮਰੀਕਾ) ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਅਮਰੀਕਾ (ਨਿਊਯਾਰਕੀ) ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਜਸਤੇਜ਼ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਫੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਦਸਤਾ ਭੇਂਟ ਕਰਕੇ ਜੀ ਆਇਆ ਕਿਹਾ। ਜਸਤੇਜ਼ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਸਫਰ, ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਝੁਕਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਫਲਸਫੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੇਖਣੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦ ਹੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਾਂ ਸਨਮੁਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 31000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਲਾ ਨੇ ਜਸਤੇਜ਼ ਸਿੱਧੂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਇੱਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ 'ਪਰਵਾਸ' ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੀ ਛੱਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੀ. ਜੀ. ਐਨ. ਆਈ. ਐਮ. ਟੀ., ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਪੋਸਟ ਗਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ, ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਲੇਖਕ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਵਡਾਲਾ ਕਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਤੇ ਅੱਜਕਲ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਬ੍ਰਿਸ਼ਬੇਨ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਕਈ ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 35 ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਬੱਚੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਉਹ 2015 ਵਿਚ ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 13 ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਧਰਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਪੁਸਤਕ 2018 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਦ ਭਰੇ ਗੀਤ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ, ਹਿਰਦੇ ਦੀ ਹੂਕ, ਅੱਖੀਂ ਛਿੱਠਾ ਪਿੰਡ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਂ, ਮੇਰੀ ਆਤਮ ਕਥਾ, ਸੋਚ (ਨਾਵਲ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਸੈਟ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪਲ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਫੇਰੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੇਂਸਲ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਲਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੱਧ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਅਮੀਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਵਿਸਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨੜ (ਅਮਰੀਕਾ), ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ (ਆਸਟਰੇਲੀਆ), ਨਕਸ਼ਦੀਪ ਪੰਜਕੋਹਾ (ਅਮਰੀਕਾ), ਦਲਜਿੰਦਰ ਰਹਿਲ (ਇਟਲੀ), ਜੀਤ ਸੁਰਜੀਤ (ਬੈਲਜੀਅਮ), ਡਾ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ (ਜਲੰਧਰ), ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ (ਲੁਧਿਆਣਾ), ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਮਹਿਕ (ਲੁਧਿਆਣਾ), ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ (ਪਟਿਆਲਾ), ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ (ਹਾਜੀਪੁਰ) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਨਦੀਮ ਅੜਜ਼ਲ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂਬੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਇੰਨੀ ਅਮੀਰ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹਰ ਸੰਵੇਦਨਾ, ਹਰ ਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਹੋਰਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਭਗਤਾਂ, ਕਿੱਸਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੂਫ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੂਪਮਾਨ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪੇਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਅਖੀਰ ਤੇ ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਭ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੇਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੂਆ ਤੇ ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਅਨ ਕੇਂਦਰ ਪਰਵਾਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਜੁਲਾਈ-ਸਤੰਖਰ 2022 ਅੰਕ 18ਵਾਂ (ਯੂਰਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਭਾਗ-1)

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਅਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਕ੍ਰੇਮਾਨਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ 'ਪਰਵਾਸ' ਦਾ ਜੁਲਾਈ-ਸਤੰਖਰ ਅੰਕ 2022 ਯੂਰਪੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਭਾਗ-1 ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਆਪ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਯੂਰਪ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨਾ ਜੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਆਪ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਿਓਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਵਾਂ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਾਈਜ਼ ਫੋਟੋ, ਸੰਪਰਕ ਨੰ., ਈਮੇਲ ਤੇ ਪੂਰਾ ਪਤਾ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਅੰਦਰ ਭੇਜ ਦੇਣਾ। ਜੀ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚੜਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਂਗੇ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ
8729080250

ਪ੍ਰ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ
ਪੇਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ
9501027522

ਈਮੇਲ: parvasggn@gmail.com

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਬੁਲਦੀਆਂ ਛੋਹਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਗ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰੂਬੱਧ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁੱਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਭ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਦੋ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਿਰਕੱਢ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦਾ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਸਾਡਾ ਸੁਭਾਗ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਮਾਧੋਪੁਰ(ਰੋਪੜ) ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਰਮਭੂਮੀ ਸਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਿੱਚ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਗਾਇਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਮਿਸਾਲੀ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਤੇ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹਨ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਡਾ. ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਪੱਟੀ(ਤਰਨਤਾਰਨ)ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀ. ਏ. ਯੂ. ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਫ਼ਸਲ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ ਤੇ ਪੋਸਟ ਡੈਕਟਰਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਸ ਵਕਤ ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਪੂਰੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਰੀ ਤੋਂ ਆਏ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1975 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਤੇ ਕੁਝ ਨਾਮਵਰ ਕਵੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਵੀ ਤਰੰਨਮ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਸਤਾਦ ਜਸਵੰਤ ਭੰਵਰਾ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਮੁੱਢ੍ਹਲਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਇਥੇ ਹੀ ਆਰੰਭਿਆ। ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਗਿਆਨੀ ਤੇ ਕਵੀ ਡਾ. ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਪੱਟੀ(ਤਰਨਤਾਰਨ) ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ, ਸਕੂਲੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉਪਰੰਤ ਪੀ. ਏ. ਯੂ. ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਚੇਟਕ ਲੱਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਕਈ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਗੁੱਜ਼ਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੇਂਸਲ ਦੇ ਆਨਰੋਗੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੁਲਕਾਰੀ, ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਡ੍ਰੈਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਕਾ “ਪਰਵਾਸ” ਦੇ ਅੰਕ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਤੇ ਝੈਲੋਚਨ ਲੋਚੀ ਨੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਗੁਰਧੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰ. ਜਸਸੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਪਰਵਾਸ ਸੋਲਵਾਂ ਅੰਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ

ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੀ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਿਫਣੀ ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ

ਪਰਵਾਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਾਬਦਿਕ
ਸਾਲਾਂ-ਮਾਰਚ 2023

ਪਰਵਾਸ

ਸਿਵਰਾਵ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ (ਪਰਵਾਸੀਆ)

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ
ਗੁਰਨਾਨਕ ਮੁਖ ਨਾਨਕ ਮਾਲਾ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ

parvaz@gmail.com, +9187290-80220, +9195010-27522

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਡੈਮਾਸਿਕ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ 'ਪਰਵਾਸ' ਦਾ ਸੋਲਵਾਂ ਅੰਕ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਜੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੇਂਸਲ, ਪ੍ਰੋ. ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ, ਸ. ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੇਂਸਲ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੀ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਿਫਣੀ (ਆਸਟਰੇਲੀਆ) ਤੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਪਰਵਾਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 400 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਦੋ ਕਿਸਾਨੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਅਤੇ ਦੋ ਕਰੋਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਿਸ਼ਿਪਲ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਰਵਾਸੀ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ ਪਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ ਹੰਢਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਪਰਵਾਸ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਅਣਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਤੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ 17 ਕਵੀਆਂ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ (ਕੈਨੇਡਾ), ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ (ਯੂ. ਕੇ.), ਤਰਨਦੀਪ ਬਿਲਾਸਪੁਰ (ਨਿਊਯਾਰਿਕ), ਡਾ. ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਕੈਨੇਡਾ), ਗੁਰਸਰਨ ਸਿੰਘ ਅਜੀਬ (ਯੂ. ਕੇ.), ਹੈਪੀ ਅਸ਼ੋਕ ਚੌਪਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ), ਕਰਨ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, (ਕੈਨੇਡਾ), ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ (ਯੂ. ਕੇ.), ਬਿਕਰਮ ਸੋਹੀ (ਅਮਰੀਕਾ), ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ 'ਤਾਰਾ' (ਯੂ. ਕੇ.), ਗੁਰਮੇਲ ਕੌਰ ਸੰਘਾ (ਥਿੰਡ) (ਯੂ. ਕੇ.), ਜੀ. ਐਸ. ਰੁਪਾਣਾ (ਆਸਟਰੋਲੀਆ), ਬਲਜੀਤ ਖਾਨ (ਕੈਨੇਡਾ), ਕਰਮ ਸਿੰਘ 'ਕਰਮ', (ਯੂ. ਕੇ.), ਰਾਜਪਾਲ ਬੋਪਾਰਾਏ (ਕੈਨੇਡਾ), ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ (ਮਲੇਸੀਆ), ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ (ਇਟਲੀ) ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਇਸ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਆਸਟਰੋਲੀਆ), ਅੰਜੂਜੀਤ (ਜਰਮਨੀ) ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਲੇਖ ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ (ਸਿਆਟਲ) ਇਸ ਅੰਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਚਰਚਾ, ਪੁਸਤਕ ਰੀਵਿਊ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵੱਲੋਂ ਸਜਣ ਮੇਰੇ ਰੰਗੁਲੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਧੀਨ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਗਿੱਲ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਲਵਾਨ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਿਸ਼ੰਸਾਪਲ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ ਦਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਆਪਕ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਭ ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੂਆ, ਡਾ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਸ਼ੁਸ਼ਮਿਦਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਰੰਧਾਵਾ, ਪ੍ਰੋ. ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਪਰਵੇਜ਼ ਸੰਧੂ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਲੋਰੀ ਅੱਖ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

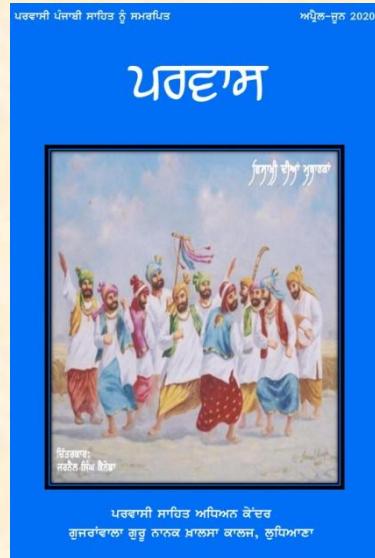
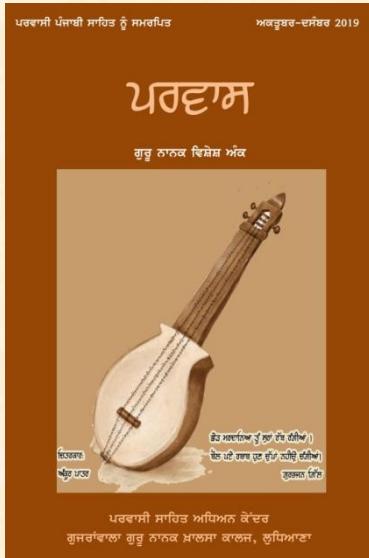
ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਸਦੀ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾ ਪਰਵੇਜ਼ ਸੰਧੂ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਲੋਰੀ ਅੱਖ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਖਾਲਸਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵੇਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਲੇਠੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਸੁਪਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਟਾਹਣੀਓ ਟੁੱਟੇ, ਕੋਡ ਬਲੂ ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ ਕੰਵਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੌਕਣ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੋ ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਾਸਤ ਅਕੈਡਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੰਗ ਜਗੀਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮੀ ਪਰਵੇਜ਼ 1978 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾ ਵੱਸੀ। ਪਰਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪਰਵੇਜ਼ ਨੇ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਪੰਡ ਚੁੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਾਹਿਤ ਸਾਧਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

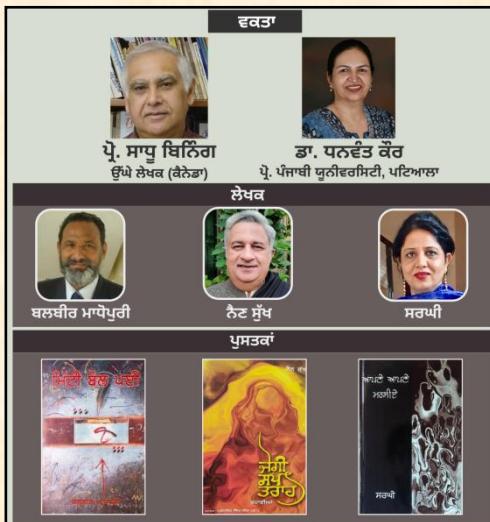
ਠਾਹਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਸਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਚਿਤਵਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਕੋਡ ਬਲ੍ਹ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਵੀਨਾ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਡਾ ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕੋਆਰਡਿਨੇਟਰ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਬਲੋਗੀ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵੇਜ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੁਖਮ ਤੋਂ ਸੁਖਮ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਪਾਤਰ ਤੇ ਵਰਤਾਰੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਾਬਸਤਾ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਵੇਜ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਤੇ ਇਸਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇ ਪੈ ਰਹੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਿਤ ਹੈ। ਸਹਿਜਪ੍ਰੀਤ ਮਾਂਗਟ ਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਤੈਲੋਚਨ ਲੋਚੀ ਨੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰ. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ।

ਸਰਗਰਮੀਆਂ... ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ

ਢਾਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਅਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ 2021 ਦੀਆਂ ਢਾਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਹਿੱਤ ਵੈਬੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੈਬੀਨਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕੇਂਸਲ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹੂ ਬਿਨਿੰਗ ਲੇਖਕ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਇਸ

ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਬਰਜਿੰਦਰ ਢਾਹਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨੋਹ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਮਿੱਟੀ ਬੋਲ ਪਈ' (ਬਲਬੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ), 'ਜੋਗੀ ਸੱਪ ਤਰਾਹ' (ਨੈਣ ਸੁੱਖ) ਅਤੇ 'ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਮਰਸੀਏ' (ਸਰਘੀ) ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਬਲਬੀਰ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਜੀਵਨ, ਸਾਹਿਤ ਸਫਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਨੈਣ ਸੁੱਖ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਧੁੰਦਲੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੋਗੀਆਂ ਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਸਰਘੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਘੀ ਨੇ ਔਰਤ ਮਨ ਦੀਆਂ ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ, ਰੀਝਾਂ, ਸਧਰਾਂ, ਸੰਘਰਸ਼, ਦੋਚਿੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਅਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਇਸ ਵੈਬੀਨਾਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੀਤਾ।

ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਇਪਸਾ ਲਿਟਰੇਚਰ ਐਵਾਰਡ ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਖਾਰਕਾਂ

ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾ ਇੰਡੋਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਆਫ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਉਤਸਵ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੀ-ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ “ਇਪਸਾ ਲਿਟਰੇਚਰ ਐਵਾਰਡ” ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਪਸਾ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਾਲ 2022 ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਵਿਦਵਾਨ, ਆਲੋਚਕ ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਲੋਚਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸਮਕਾਲੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਤ, ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਪਾਸਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨਸਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਹੈ। ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਦੀ ਮੈਟਾ-ਆਲੋਚਨਾ ਦਿਸ਼ਾਪੁਰਨ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਵਿਧੀਗਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਤਰਕ ਅਧਾਰਤ ਆਧਾਰਸ਼ਿਲਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਮੀਖਿਆ ਮਾਪਦੰਡਾਂ, ਅਧਿਐਨ ਜਾਵੀਏ ਅਤੇ ਅਵਲੋਕਨ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਘੜਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਪੁੱਖਤਾ, ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਤਸਵ ਦੀ ਤਰੀਕ ਜਲਦ ਹੀ ਐਲਾਨੀ ਜਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਸਥਗਿਤ ਹੋਏ ਪੰਜਵੇਂ ਇਪਸਾ ਲਿਟਰੇਚਰ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਸ਼ਾਇਰਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਉਤਸਵ ਬ੍ਰਿਸਬੇਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਡਾ. ਭਾਟੀਆ ਦੀ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਵਕਾਰ ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ 500 ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟੀ, ਸੋਵੀਨਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਲੇ ਦੁਸ਼ਾਲਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਵੱਕਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਰਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਵਾ ਦਮਨ ਸਿੰਘ, ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰ ਖੁਸ਼ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ, ਹਿੰਦੀ ਸ਼ਾਇਰਾ ਰੇਖਾ ਰਾਜਵੰਸ਼ੀ, ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰ ਅਸਰਫ਼ ਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ

ਪਰਵਾਸੀ ਸਾਹਿਤ ਅਧਿਐਨ ਕੇਂਦਰ

ਜਸਤੇਜ ਸਿੱਧੂ ਲੇਖਕ (ਅਮਰੀਕਾ) ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਡਾ. ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ (ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ) ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਮਾਧੋਪੁਰੀ
(ਸਰੀ, ਕੈਨੇਡਾ) ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

ਆਇਟਰੋਲੀਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗੀ

ਡਾ. ਅਵਤਾਰ ਐਸ. ਸੰਘਾ
ਸਿਫਲੀ

ਡਾ. ਦਰਵਿੰਦਰ ਜੀਤਲਾ
ਸਿਫਲੀ

ਰਮਨਾ
ਮੈਲਬਰਨ

ਗੁਰਖਚਨ ਸਿੰਘ ਜਗਪਾਲ
ਸਿਫਲੀ

ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਖ੍ਰਿਸਥੀ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿਦਕ
ਐਡੀਲੇਡ

ਕੁਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗ੍ਰਾਜ਼ਲ
ਮੈਲਬਰਨ

ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ
ਸਿਫਲੀ

ਸਰਬਜੀਤ ਸੋਹੀ
ਖ੍ਰਿਸਥੀ